

*„Emberiség rügzeit, gyermekeket nevelek”
(Sarkady Sándor)*

A

KISERDEI ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

DUNA-KILITI

2025.

*Készítette: Az óvoda igazgatója a
nevelőtestület bevonásával*

Módosítva: 2025.08.29.

TARTALOMJEGYZÉK

I. ÓVODÁNK ADATAI, BEMUTATÁSA	3. old.
I.1. Pedagógiai programunk jogszabályi háttere.....	7. old.
I.2. Személyi feltételeink, értékrendünk.....	8. old.
I.3. Tárgyi feltételeink	9. old.
II. ÓVODÁNK ÁTFOGÓ, GLOBÁLIS NEVELÉSI TERVE	11. old.
II.1. Nevelési elveink.....	11. old.
II.2. Gyermekképünk, óvodaképünk	13. old.
II.3. Célunk, fő feladataink	14. old.
II.4. Irányelveink a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai neveléséhez...	18. old.
II.4.1. A tehetség felismerésének és fejlesztésének lehetőségei óvodánkban...	20. old.
III. NEVELÉSÜNK ALAPVETŐ KERETEI.....	22. old.
III.1. Egészséges életmódra nevelés.....	22. old.
III.1.1. Óvodánk egészségvédő programja	25. old.
III.1.2. Környezettudatos magatartásra nevelés.....	28. old.
III.2. Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	30. old.
III.3. Értelmi fejlesztés, nevelés, tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	35. old.
III.4. Anyanyelvi nevelés	38. old.
III.5. Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	42. old.
III.6. A gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérése	44. old.
IV. TEVÉKENYSÉGFORMÁK, TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	47. old.
IV.1. Játék.....	47. old.
IV.2. Verselés, mesélés.....	50. old.
IV.3. Ének, zene, népi játék, tánc	52. old.
IV.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	54. old.
IV.5. Mindennapos mozgás.....	57. old.
IV.6. A külső világ tevékeny megismerése	60. old.
IV.6.1. Matematikai jellegű ismeretszerzés	62. old.
IV.7. Munka jellegű tevékenységek	64. old.

V. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI	66. old.
V.1. Családdal	66. old.
V.2. Bölcsődével	67. old.
V.3. Iskolával	67. old.
V.4. Fenntartóval	68. old.
V.5. Pedagógiai Szakszolgálattal.....	68. old.
V.6. Megyei Szakértői Bizottsággal	68. old.
V.7. Mosonmagyaróvári óvodákkal	68. old.
V.8. Megyei Pedagógiai Oktatási Központtal, a Magyar Óvodaped. Egyesülettel.....	69. old.
V.9. Közművelődési intézményekkel	69. old.
V.10. Egészségügyi szervekkel	69. old.
V.11. Gyermekjóléti Szolgálattal, Családsegítő Szolgálattal, Gyámügyi Hivatallal.....	69. old.
V.12. Oktatásügyi Közvetítő Szolgálattal	69. old.
V.13. Alapítványunk kuratóriumával	70. old.
V.14. Oktatási Hivatallal	70. old.
VI. SAJÁTOS FELADATUNK	71. old.
VI.1. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk.....	71. old.
VI.2. Szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek.....	71. old.
VI.3. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	73. old.
VI.4. Speciális szolgáltatásaink.....	76. old.
VII. SZAKMAI DOKUMENTUMAINK.....	77. old.
VIII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	78. old.
IX. MELLÉKLETEK	80. old.
IX.1. Érvényességi rendelkezések	80. old.
IX.2. Felhasznált irodalom	81. old.
IX.3. Kötelező eszközjegyzék listája	82. old.
IX.3.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek speciális eszközszükséglete.....	90. old.
IX.4. Programunkban használt idegen szavak magyarázata.....	91. old.
X. FÜGGELÉK	
Az informatikai nevelés alkalmazási lehetőségei óvodánkban.....	93. old.

I. ÓVODÁNK ADATAI, BEMUTATÁSA

Megnevezése:	KISERDEI ÓVODA
Címe:	9225 Dunakiliti, Kossuth L. utca 92.
Telefon/Fax száma:	96/224-508; 0620/4117752
E-mail címe:	kilitiovi1@gmail.com
Honlapja:	www.kiserdeiovi.hu
Alaptevékenysége:	Szakágazat: Óvodai nevelés

Szakfeladatok:

1. Óvodai nevelés ellátás
2. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása, ezen belül:
az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
3. Óvodai intézményi étkeztetés

Működési területe:	Az alapító önkormányzatok közigazgatási területe
Alapító szerve:	Dunakiliti Község Önkormányzata Képviselő-testülete
Címe:	9225 Dunakiliti, Kossuth L. u. 86.
Felügyeleti szerve:	Dunakiliti Község Önkormányzata
Címe:	9225 Dunakiliti, Kossuth L. u. 86.
Fenntartója:	Dunakiliti Község Önkormányzata
Címe:	9225 Dunakiliti, Kossuth L. u. 86.

Az óvoda igazgatója, a nevelési program benyújtója:	Lapincs Józsefné
Alapító okirat kelte:	2016. október 28.

Nevelési programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja szerint, határozatlan időre készült, s összhangban van a fenntartó önkormányzat Köznevelési feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési tervével. A teljes óvodáskor nevelő-fejlesztő tevékenységét átfogja. Bevezetése óta 18 év telt el. Nevelési gyakorlatunk alapján írtuk, így a benne foglaltakat meg tudjuk valósítani. Végrehajtottuk a törvényi változásokat – figyelembe vettük a felmerült igényeket, külső és belső változásokat, mérlegeltük az elmúlt évek tapasztalatait, a változások szükségességének okait, az adott időszak oktatáspolitikai céljait, a felmerült újabb és újabb ötleteket -, s ennek tudatában módosítottunk, korszerűsítettünk azokon a területeken, ahol szükségesnek bizonyult. Továbbra is vállaljuk eredeti programunkat.

A kompetencia alapú nevelés keretében, a nevelési év folyamán bizonyos témákat más-más formában valósítunk meg, másokat több napon keresztül fejtünk ki. Témáinkat a négy öselem (tűz – víz – föld - levegő) köré csoportosítjuk, használjuk a Kompetencia Alapú Óvodai Programcsomag egyes ajánlásait is.

Óvodánk a község gyermekein kívül a közigazgatásilag falunkhoz tartozó Tejfalusziget, s az intézményfenntartó társuláshoz tartozó Feketeerdő gyermekeit is fogadja. A községek megállapodása alapján befogadunk gyermekeket a közelben található Dunaszigetről is. Épülete családi ház jellegű, a falu közepén található; fás, füves udvar veszi körül. 1962 óta többszöri hozzáépítéssel, átalakítással, felújítással alakult ki jelenlegi formája. 1992-től 3 gyermekcsoportunkba fogadjuk óvodásainkat. Csoportlétszámaink megfelelnek a köznevelési törvényben meghatározottaknak. Az elmúlt öt évben óvodásaink létszáma stabil, kihasználtságunk a 100%-hoz közelít. Az előzetes felmérések szerint a következő években sem lesz ez másként.

Szülői kezdeményezésre 2008. május 1-től a Kiserdei Óvoda nevet viseljük. Névválasztásunk tükrözi a környezet közeli, s környezettudatos neveléshez való közelítésünket.

Gyermekeink családi házakból érkeznek hozzánk. Szociokulturális helyzetüket tekintve nincsenek közöttük nagy különbségek, bár a társadalmunkban zajló változások nálunk is éreztetik hatásukat. Ezek kompenzálása is egyik feladatunk. Jelenleg óvodásaink többsége a falunkból érkezik, a többiek Tejfaluszigetről, valamint Feketeerdőről. A szülők érdeklődnek az óvodában folyó nevelőmunka iránt, kapcsolatunkra az együttműködés jellemző.

Valljuk, hogy Pedagógiai Programunk működése akkor biztosított, ha a partneri igények nagy része kielégítésre kerül. Ennek értelmében a köznevelési rendszerbe kerüléstől biztosítjuk a gyermekek számára az egyéni képességeknek megfelelő szeretetteljes nevelést, fejlesztést a szükségletek kielégítésével. Ugyanakkor fontosnak érezzük, hogy ne csak óvodásaink, hanem szüleik, a velünk kapcsolatban álló általános iskola, valamint óvodánk dolgozói is kellően elégedettek legyenek munkánkkal. Ennek érdekében partneri igényfelmérést és elégedettségi vizsgálatot végzünk minden második nevelési évben. A vizsgálat tapasztalatait összegezve vonjuk le következtetéseinket és határozzuk meg rövid-és hosszú távú fejlesztési terveinket. A stratégiai céljaink eléréséhez szükséges feladat meghatározások az intézményvezető részéről pontosak, érthetőek, a feladatok végrehajthatók.

Pedagógiai módszereink a kompetenciafejlesztést támogatják.

Folyamatos törekvésünk, hogy működésünk keretében a gyermekek egyéni igényeinek megfelelően kapják meg a közneveléssel kapcsolatos szolgáltatásokat, s az eredmények partnereink elégedettségét szolgálják. Óvodánk működésének folyamatos javítása, fejlesztése érdekében alapvető dokumentumainkat, köztük pedagógiai programunkat rendszeresen felülvizsgáljuk, a bennük foglaltak megvalósulását nyomon követjük, így felmérhetővé válnak kitűzött céljaink, azok teljesítésének mértéke, valamint az elvégzett munka minősége. A kapott eredményeink által láthatóvá válnak erősségeink, és a fejlesztendő területeink. A fejlesztésekre minden esetben intézkedési tervet készítünk.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodahasználók, vagyis a közvetlen partnereink értsék és átlássák a történeteket, ezért szükségesnek látjuk az állandó kommunikációt, a folyamatos kapcsolattartást. Minden esetben a gyermekek érdekeit hangsúlyozva, közérthetően fogalmazunk, s a munkatársakat bevonjuk a döntéshozatalba.

A minél színvonalasabb munkavégzés érdekében dolgozóink teljesítményét minden évben mérjük. Pedagógiai munkánkban olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszünk, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre. A teljesítménymérés, ellentétben az ellenőrzéssel, nem egyszerűen az előírásoknak való megfelelést vizsgálja, hanem arra keresi a választ, hogy az értékelt személy, vagy tevékenység megfelel-e a kitűzött céloknak. Az előre meghatározott célokat pedagógiai programunk rögzíti.

A dolgozók értékelése a központi TÉR szempontok, valamint saját kitűzött célok alapján történik.

A folyamathoz szorosan kapcsolódik:

- a vezetői ellenőrzés tapasztalatainak összegzése,
- a helyi pedagógiai program bevalásának vizsgálata.

Az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényezők azonosítását az intézmény partnereinek bevonásával végezzük. A partneri elégedettségi vizsgálatok során rendszeresen tájékozódunk dolgozóink, a gyermekek és a szülők intézményi működésbe bevonással kapcsolatos véleményéről.

Az igazgató aktívan részt vesz a munkacsoportok szervezésében, működtetésében, részt vesz a team munkában. Az intézményi működést befolyásoló azonosított, összegyűjtött, értelmezett mérési adatokat, eredményeket felhasználja a stratégiai dokumentumok elkészítésében, az intézmény jelenlegi és jövőbeli helyzetének megítélésében, különösen a tanulás és tanítás szervezésében és irányításában. Rendszeresen meghatározza az intézmény erősségeit és gyengeségeit (a fejlesztési területeket), ehhez felhasználja a belső és a külső intézményértékelés eredményét. A fejleszthető területekre fejlesztési, intézkedési terveket fogalmaz meg. Fontos szempont, hogy az értékelés az intézményvezető részéről fejlesztő célú legyen.

Célunk az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazottak tevékenységének komplex értékelése annak érdekében, hogy:

- láthatóvá váljanak az erős és fejlesztendő területek,
- konkrét visszajelzést kapjon mindenki a teljesítményéről,
- kijelölt legyen a fejlődési út,
- teljesítményhez igazított elismerés valósuljon meg.

A rögzített mérési eredmények elemzése, a tanulságok levonása, fejlesztések meghatározása évente megtörténik. A nevelési és tanulási eredményességről szóló információk alapján felülvizsgáljuk stratégiai és operatív terveinket, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátására. Ezt követően a mérési-értékelési eredmények függvényében szükség esetén korrekciót végzünk.

Fontosnak tartjuk, hogy intézményünk kiemelt nevelési céljaihoz kapcsolódó eredményeink alakulása feleljen meg az elvárásainknak.

Eredményeink eléréséhez tettekben, ötletekben, javaslatokban az alkalmazotti közösség minden tagja hozzájárul szakértelme, érdeklődése, képessége szerint. Óvodánk nevelési és tanítási célrendszeréhez kapcsolódó kiemelt eredményességünk mutatói, a külső elismeréseink.

A következő külső elismerésekkel rendelkezünk:

- Örökös Zöld Óvoda
- Madárbarát Óvoda
- A Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar Bázisóvodája.

Mindezek mellett részesei vagyunk az OVI-ZSARU, valamint a Biztonságos Óvoda programnak.

Törekvésünk, hogy külső elismeréseink mellett szakmai és közéleti tevékenységünket helyben is elismerjék (díjakkal, ill. díjra jelöléssel).

I. 1. PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 363/2012. (XII.17.) Korm.rendelet 1. melléklet III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm.rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól (a KÖÖ és a GÓ intézmények részére)
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 419/2024.(XII.23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)
- Az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi döntések, határozatok

I.2. SZEMÉLYI FELTÉTELEINK, ÉRTÉKRENDÜNK

Személyzetünk száma 11 fő. A nevelőmunkát 7 óvodapedagógus végzi, 1 pedagógiai asszisztens és 3 szakképzett dajka segíti. Az óvoda épületében főzőkonyha működik, melyet 2007. szeptember 1-től vállalkozó üzemeltet. Az udvarrendezést, a kisebb javítási munkákat az önkormányzattal szerződésben álló Kft. végzi rendszeresen.

A törzsállományban lévő 7 óvodapedagógusból 6 főnek felsőfokú végzettsége van, 1 fő óvodai nevelő, 2 szakvizsgázott vezető óvodapedagógus, 1 gyógytestnevelő, valamint 2 óvodapedagógusunk játszóházvezetői képesítéssel rendelkezik. Óvodapedagógusaink végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő, oktató munka feltételeinek, intézményünk deklarált céljainak. A vezetőink felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira. Szakmai igényesség, az új iránti fogékonyság, folyamatos önképzés, a továbbképzéseken való aktív részvétel, a tanultak beépítése a nevelő-fejlesztő munkába, a módszertani tudás megosztása a testületen belül, jellemzi nevelőinket. Aktívak, nyitottak vagyunk. Mindannyian tudjuk, hogy mintául szolgálunk gyermekeink, szüleik, valamint a munkánkat segítő alkalmazottak számára, ezért tudatosan fejlesztjük személyiségünket. Kommunikációnkat minden partnerrel a kölcsönösség, kétirányú információáramlás és a konstruktivitás jellemzi. Az évek tapasztalatai során kialakítottunk egy értékrendet, melyet minden óvodapedagógusunk magáénak érez:

- szakmai hitelesség,
- kreativitás,
- az ismeretanyag csoportra, gyermekre lebontott tudatos, tervszerű, alkotó alkalmazása,
- vidám, felszabadult játéklétkör létrehozásának képessége,
- az egyéni képességekhez viszonyítva értékeljük a teljesítményeket, törekszünk a folyamatos, pozitív visszajelzésekre,
- differenciált nevelés iránti elkötelezettség,
- gyermek-és családcentrikusság.

Továbbá minden dolgozónk értékrendjét jellemzik a következők:

- segítő, támogató, elfogadó, megengedő attitűd,
- hiteles és etikus magatartás,
- jó empátiás készség,
- csoportmunkában való aktív, hatékony részvétel,
- pozitív beállítottság.
- egymás emberi méltóságának tiszteletben tartása.

Pedagógiai munkánkat segítő alkalmazottak a dajkák. Munkájuk összehangolt az óvodapedagóguséval, hisz a dajka egyike a gyermeket nevelő felnőttnek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus és a pedagógiai asszisztens. Magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával hatást gyakorol a kisgyermekre. Társunkként vesznek részt a nevelési folyamatban, sétákon, kirándulások alkalmával, illetve a gondozási feladatok ellátásában. Ismerik az egyéni bánásmód fontosságát, tudják mely tevékenységekben, mikor, hogyan vegyenek részt. Munkájukat a közvetlenül csoportjában dolgozó óvodapedagógussal történt heti, esetleg napi egyeztetés alapján végzik. Pedagógiai asszisztensünk külön feladata a sajátos nevelési igényű gyermekek felügyelete.

Alkalmazotti közösségünk munkájára, együttműködésére a magas szintű belső igényesség, hatékonyság jellemző. Elmondhatjuk, hogy a becsületesség, szavahihetőség, empatikusság, halk, visszafogott beszédstílus, reális véleményalkotás, higgadt konfliktuskezelés minden dolgozónk igénye.

Lehetőséget adunk a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésére, elköteleztettek vagyunk a különbözőség elfogadására, az ehhez kapcsolódó példamutatásra. Megkülönböztetett figyelemben részesítjük őket, ugyanúgy, mint az alulteljesítő és tanulási nehézségekkel küzdő gyermekeket is.

Minden dolgozónk feladatának érzi, hogy a bevándorló gyermekek saját csoportjukhoz való identitását meg hagyja, és tiszteletben tartsa. Ugyanakkor feladatunknak tartjuk megteremteni a lehetőséget arra, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját és anyanyelvét.

I. 3. TÁRGYI FELTÉTELEINK

Óvodánk épülete egy 3760 m² területű fás, füves udvar közepén fekszik, ezáltal két udvarrészünk van: első és hátsó. Az első udvarrészen délelőtt mindig a kiscsoportosaink tevékenykednek, ezáltal fokozzuk biztonságérzetüket, biztosítjuk nyugodt játékukat. Udvari játékaink jól szolgálják gyermekeink fejlesztését. Udvarunkon minden korosztály mozgásigényét kielégítő játékeszköz megtalálható. Óvodánk udvara mentes az allergiától, a mérgezés és sérülés okozó növényektől. Udvarunkon egyaránt megtalálható a zöldekert és virágoskert, fűszernövények nevelésére szolgáló rész, folyadék utánpótlásához a gyermekek részére ivókút, valamint a madarak ellátására télen madáretető, nyáron pedig madáritató. A közlekedés életszerű gyakorlására saját Kresz-parkunkban nyílik lehetőség óvodásaink számára. Rendelkezünk kertjeink gondozásához szükséges gyermeki munkaeszközökkel is. Udvari játékalományunkat folyamatosan bővítjük az Európai Unió szabványainak megfelelően. Eszközeink biztonságáról szakemberrel végeztetett rendszeres felülvizsgálattal gondoskodunk. Vásárláskor ügyelünk arra, hogy környezetbarát, tartós anyagból készüljenek. Intézményünk komfortja, külső-belső esztétikája, karbantartottsága megfelelő feltételeket teremt óvodásaink számára.

Épületünkben 324 m² közvetlenül az óvodások számára használt terület; 104 m² a konyha a hozzá tartozó helyiségekkel, valamint az iskolások étkeztetését, ellátását (étkező, mosdó, WC) biztosító rész. A konyha alatti pince többféle funkciót tölt be. Itt található a gázkazánok, használaton kívüli játékok, eszközök. Az udvarunkon lévő külső raktárból szárazáruraktárt alakítottunk ki.

Óvodai csoportszobáink száma 3, a nem csoportszoba típusú funkcionális helyiségek az alábbiak:

1 tornaszoba	1 iroda	1 nevelői szoba könyvtárral
2 gyermekmosdó-helyiség	1 felnőtt WC	1 mosó-helyiség
2 gyermek WC-helyiség	1 felnőtt öltöző	

Két csoportunk ugyanazt a mosdó-helyiséget, WC-helyiséget használja. A napirenden belül egyeztetjük egymással a használhatóság idejét.

Berendezéseink, eszközállományunk a fenntartó által biztosított költségvetési pénzből évről-évre gyarapodik, modernizálódik. Programunk megvalósításához a kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltak rendelkezésre állnak. Ezek folyamatos pótlása, beszerzése (elhasználódás miatt) – különös tekintettel a sajátos nevelési igényű, valamint a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek speciális felszerelésére – azonban szükséges.

Folyamatosan felülvizsgáljuk a szabad játékot szolgáló eszközeink számát és fajtáját. Beszerzésükkor ügyelünk a megfelelő minőségre, fejlesztő hatásra, az egyenlő hozzáférést biztosító mennyiségre, a nemi szerepek gyakorlását szolgáló kiegyenlítettségre, valamint a sajátos nevelési igényű és kiemelt figyelmet igénylő gyermekek speciális szükségleteire. A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

Óvodapedagógusaink is rendszeresen készítenek gyermekeink játékához kiegészítő eszközöket, egyszerű játékokat. Törekszünk arra, hogy óvodásainkat harmóniát árasztó színek, formák, természetes anyagok vegyék körül.

A szakmai eszközök - mesekönyv- és szakkönyv – ellátottságunk megfelelő, minőségi és mennyiségi bővítésük folyamatos. Eszközzel jól ellátott területünk a mozgás. Tornatermünk felszereltsége átlagon felüli, folyamatosan bővítjük mozgásfejlesztő eszközeinket. Óvodánk fenntartója által elnyert pályázattal, hátsó udvarunkon műfüves OVI-FOCI pálya található, mely gazdag eszköztárával, kihasználhatóságával biztosítja gyermekeink mozgásfejlesztését.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka kellékeinek beszerzése a szükségleteknek megfelelően történik, elhelyezésük minden gyermek számára biztonságosan hozzáférhető.

Zenei kelléktárunkat, audio – vizuális, valamint IKT eszközállományunkat is folyamatosan fejlesztjük.

Általános eszköztárunkat folyamatosan bővítjük a környezettudatos neveléshez, valamint a sajátos nevelési igényű és kiemelt figyelmet igénylő gyermekek együttneveléséhez szükséges speciális fejlesztő eszközökkel. Ügyelünk arra, hogy olyan számú eszközzel rendelkezünk, amellyel biztosítani tudjuk a tapasztalatszerzések során gyermekeink számára az egyenlő hozzáférést.

Rendszeresen felmérjük a pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, az esetleges hiányokat jelezzük a fenntartó felé.

I. ÓVODÁNK ÁTFOGÓ, GLOBÁLIS NEVELÉSI TERVE

„Íranyozzuk tekintetünket a gyermek felé.
Szeressük őt, mert benne a jobb jövőt
szeretjük. Tegyük őt naggyá, mert
Benne a jövőt tesszük naggyá.”
/Kemény Gábor/

II.1. Nevelési elveink

Alapfelfogásunk a gyermeki személyiség tiszteletét tartja szem előtt, a Köznevelési Törvény 46.§ 6. bek. (b) pontja által meghatározott gyermeki jogok figyelembevételével, mint: „A nevelési és a nevelési-oktatási intézményben, biztonságban és egészséges környezetben neveljük, óvodai életrendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.”

Minőségfelfogásunk legfőbb célja, hogy óvodánk pedagógiai és szakmai célkitűzéseinek megfelelően működjön. A tanulást, tanítást az intézményvezető irányításával egységes, tervezett pedagógiai folyamatként kezeljük. Az igazgató irányításával a differenciáló, az egyéni tanulási utak kialakítását célzó nevelést, tanulástámogató eljárásokat, a hatékony egyéni fejlesztést tartjuk szem előtt.

A problémák megoldására alkalmas módszerek, jó gyakorlatok gyűjtése, segítő belső (ötletek, egyéni erősségek) és külső erőforrások (pályázati lehetőségek), szakmai támogatások feltérképezése, bevonása mindennapi munkánkba, természetes gyakorlata az intézményünknek.

Törekszünk arra, hogy munkánkat a kiegyensúlyozott, magas színvonalú tevékenység jellemezze. Munkánkban alkalmazunk új módszereket, tudományos eredményeket, részt veszünk intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban. Módszereink, eljárásaink kiválasztását, kidolgozását, bevezetésének megtervezését, majd alkalmazását, rugalmasan, a pedagógiai programunkkal összhangban, intézményünk nevelési-oktatási céljai alapján végezzük. Módszertani kultúránk kiterjed a személyes, és a szociális képességek fejlesztésére. Ennek érdekében feladatainkat tervszerűen, tudatosan végezzük, így szakszerű mérések, elemzések megvalósításával, a partneri igények felmérésével keressük a megújulás és jobbítás lehetőségét. Saját pedagógiai gyakorlatunkat folyamatosan elemezzük és fejlesztjük.

Az óvodai élet minden területén előtérbe helyezzük a differenciálás elvét. Óvodánk szervezeti és tanulási kultúráját a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok alapján alakítottuk ki. Fontosnak tartjuk, hogy pedagógiai munkánkban nyomon követhető legyen a PDCA-ciklus.

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmgazdag óvoda megteremtésére törekszünk, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy tartást, önállóságot, boldogságot ad a gyermeknek. Minden gyermeket saját képességrendszeréhez viszonyítva fejlesztünk. Tiszteletben tarjuk, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, melyben esetenként kiegészítő és hátránycsökkentő szerepet töltünk be. Megteremtjük a feltételeket ahhoz, hogy óvodásaink olyan rendszerben fejlődhessenek, amely igazodik egyéni szükségleteikhez, életkori és egyéni sajátosságaikhoz, fejlődési ütemükhöz.

Nevelőmunkánkat áthatja a gyermek személyiségének, jogainak tiszteletben tartása, egyéni sajátosságainak figyelembevétele, az elfogadáson, szereteten, az őszinte érdeklődésen alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia.

Nevelésünk befogadó, törekszünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására, ennek érdekében biztosítjuk minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Nem adunk helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben, hozzájárulva ezzel a társadalmi leszakadás megakadályozásához.

Nevelő – fejlesztő munkánk egészében figyelembe vesszük a játék, szabad játék elsődlegességét.

Tisztában vagyunk azzal, hogy az óvodás gyermek a tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermek tevékenységeket a teljes nevelési időben érvényesítjük.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

Nevelési céljaink megvalósítását a családdal megosztva végezzük.

Az óvodavezetés elkötelezett az óvodában folyó minőségi munkavégzés megkövetelésére. Ennek érdekében:

- részt vesz az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési-oktatási alapelvek, célok és feladatok meghatározásában, segíti a nevelőtestületet a megfogalmazott céljai elérésében,
- folyamatosan figyelemmel kíséri az intézmény működését befolyásoló jogi szabályozók változásait, az óvodapedagógusokat az őket érintő, a munkájukhoz szükséges jogszabályváltozásokról folyamatosan tájékoztatja, tudatosítja a munkatársakban a vonatkozó jogszabályokat, törvényi kötelezettségeket, jogokat és szakmai elvárásokat,
- irányítja intézményünk stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását,
- szervezi és irányítja az intézmény jövőképe, pedagógiai és nevelési elveinek megismerését és tanulási-tanítási folyamatokba épülését,
- az intézmény jövőképe megfogalmazása során figyelembe veszi a külső és belső környezetet, a folyamatban lévő és várható változásokat,
- működteti a tanulási-tanítási, módszerek bevezetésének vizsgálatát, nyilvánossá teszi az eredményes, hatékony nevelési-oktatási módszereket és eljárásokat, kollégáit biztatja azok tanulási-tanítási folyamatba való bevezetésére,
- hatékonyan alkalmazza az óvodapedagógusok szaktudását és képességeit, alkalmat ad az óvodapedagógusoknak személyes szakmai céljaik megvalósítására, a feladatok delegálásánál az egyének erősségeire épít,
- segíti a teljes alkalmazotti kör elégedettségét és önmegvalósítását,
- az emberi erőforrás – fejlesztés elveit mindenki számára világossá teszi,
- rendszeresen felméri, milyen szakmai, módszertani tudásra van szüksége az intézménynek,
- segíti az etikus elvek, normák kialakítását és ennek megfelelő magatartás, viselkedéskultúra megvalósítását,
- innovációra törekszik, a közoktatás – fejlesztés aktuális feladataira nyitott, menedzseli a változást annak érdekében, hogy az előnyt jelentsen az egyén, a csoport, és az egész szervezet számára,
- engedi, és szívesen befogadja a tanulás-tanítás eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket, szorgalmazza a belső tudásmegosztás különböző formáit,
- támogatja, ösztönzi a kreatív gondolkodást, az újszerű ötleteket,
- a változtatást, annak szükségességét és folyamatát, valamint a kockázatokat és azok elkerülési módját megosztja kollégáival, a felmerülő kérdésekre választ ad,
- támogatja az óvodapedagógusok önképzésre való törekvéseit, ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére,
- elvárja a gyermeki kulcskompetenciák fejlesztésére összpontosító nevelő–fejlesztő munkát.

II.2. Gyermekképünk

A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető személyiség és szociális lény egyszerre. Fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. Valljuk, hogy az életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletekkel rendelkező gyermeket, mint fejlődő személyiséget különleges védelem illeti meg harmonikus fejlődése érdekében. Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik tudnak nevetni, csodálkozni, felfedezni, s iskolába lépésre:

- elérik a megfelelő testi fejlettséget,
- harmonikus finommozgásokra képesek, mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek,
- a felismerés mellett egyre több felidézésre képesek,
- szándékosan irányítják figyelmüket, könnyebben képesek a figyelem megosztására,
- kialakulóban van náluk az elemi fogalmi gondolkodás,
- érthetően, folyamatosan kommunikálnak, gondolataikat, érzéseiket el tudják mondani, kifejezni,
- elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról, környezetükről, és annak védelméről,
- rendelkeznek az életkoruknak megfelelő szintű, a sikeres mindennapi élethez szükséges testi, szociális és értelmi képességekkel, készségekkel,
- egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni,
- feladattudatuk kialakulóban van,
- érthetően kommunikálnak,
- korukhoz és sajátos nevelési igényükhöz megfelelően kitartóak és önállóak.

A hátrányok csökkentése érdekében, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését speciális szakemberek segítségével végezzük.

Óvodaképünk

Az óvodáskorú gyermekek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda, nevelési intézmény, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől a tankötelezettség megkezdéséig, amely fokozatosan, de különösen az utolsó évben az iskolai nevelés-oktatásra készít fel. Teljes tevékenységrendszerünkkel, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezetünkkel biztosítjuk óvodásaink fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció.

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelemgazdag, befogadó, elfogadó óvodai élet megteremtésére törekszünk, amely sokszínűsége folytán elősegíti a gyermek testi-lelki fejlődését, természetes, valamint szabad játék-, és mozgásigényét, biztosítja változatos tevékenységét. Minden tevékenységünket játékba ágyazva tervezzük és valósítjuk meg. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

II.3. Célunk

A gyermeki személyiség kibontakoztatása, sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, hátrányok csökkentése, a fejlődés eredményének javítása, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Pedagógiai programunkban megfogalmazott céljainkhoz a Kompetencia Alapú Óvodai Programcsomag nagymértékben hozzájárul. Program várható hatásaként minden gyermek megkapja a saját képességének megfelelő fejlesztést, megkönnyíti az óvoda-iskola átmenetet. A befogadóvá, elfogadóvá válás a gyakorlatban is érvényesül a sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelésével.

Intézményünkben a pedagógiai folyamatok a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt nevelési, tanulási eredmények elérését, a szülők, gyermekek és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.

Célunk, hogy gyermekeink már óvodás korban olyan képességeket szerezzenek, amelyek a későbbi tanulmányaikat is segítik.

A differenciált képességfejlesztést újszerű pedagógiai módszerek alkalmazásával biztosítjuk, megkeresve a megfelelő módot és formát. Céljainkat akkor tekintjük elértnek, ha a minőségi előrelépés megvalósítása érdekében végzett munkánk egybecseng pedagógiai programunk eredményes megvalósulásával. Mindkettő végső célja, hogy gyermekeink a szükségleteiknek megfelelő nevelésben részesüljenek.

Célunk, hogy minden óvodásunk egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányi csökkenjenek.

Fő feladataink,

melyek átszövik az óvodai nevelésünk egészét: a gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

Az egészséges életmód alakítása

- Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, mely ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelésünk feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése.
- A mindennapok során fejlesztjük életvezetési képességeiket, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz.
- A gyermek gondozása során testi szükségleteinek kielégítésére törekszünk.
- Mozgásigényük biztosításával harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésüket segítjük elő.
- Kialakítjuk gyermekeinkben az egészséges életmód, a helyes testápolás, a tisztálkodás, az étkezés szokásait, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenszír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére ösztönözzük őket.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés helyes szokásainak kialakítására.
- A környezettudatos magatartás megalapozása céljából alakítjuk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokásokat.
- Törekszünk egészségük védelmére, szervezetük edzésére.
- Biztosítjuk óvodásaink fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet.

- Prevenció és korrekció céljából szakemberhez irányítjuk az arra rászoruló gyermekeinket.
- Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermekre jellemző, hogy magatartásában az érzelmek dominálnak. Ezért fontos, hogy az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül. Óvodánk családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van óvodásaink érzelmi kötődésének alakulására.

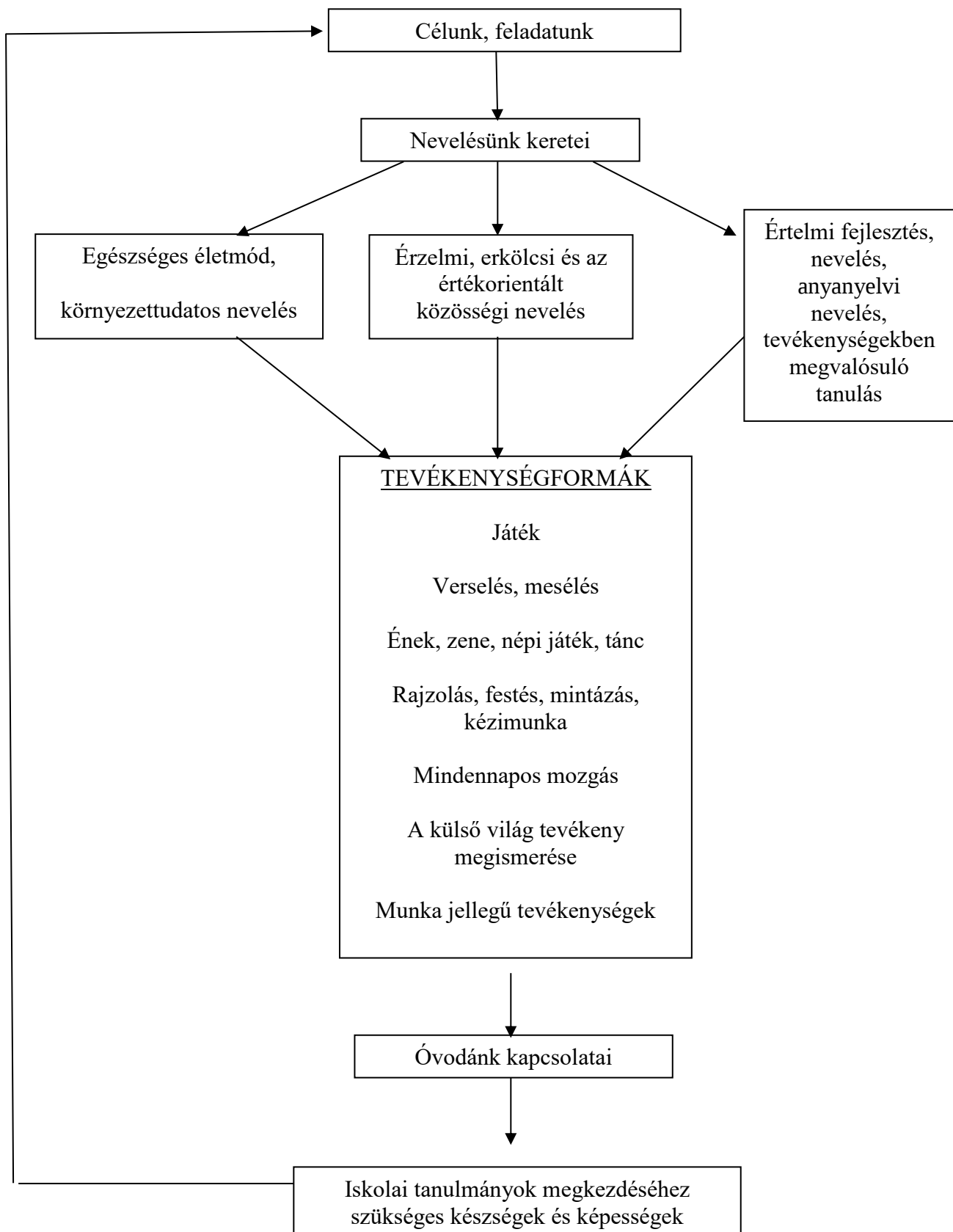
- Biztosítjuk, hogy már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék gyermekeinket, a kapcsolatokat pozitív érzelmi töltés jellemezze.
- Egyszerre segítjük a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését és éntudatának alakulását, teret engedve énérvényesítő törekvéseinek.
- Tiszteletben tartjuk az esetleg más országból érkező gyermekek kultúráját, szokásait, azokkal saját gyermekeinket is megismertetjük.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy kielégíthessék társas szükségleteiket, s a különbözőség elfogadására neveljük őket.
- A közös élményekre épülő, közös tevékenységek gyakorlását különös jelentőségűnek tartjuk a szocializáció szempontjából. Úgy szervezzük az óvodai életet, hogy elősegítse a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) fejlődését, szokás- és normarendszerének megalapozását.
- Szem előtt tartjuk, hogy óvodánk minden dolgozójának viselkedése modell értékű a gyermekek számára.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében megfelelő szakember közreműködését kérjük.
- Építve a gyermekek nyitottságára, ahhoz segítjük óvodásainkat, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, azok megbecsülésére.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósulása

- A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve változatos tevékenységeket biztosítunk számukra, melyeken keresztül közvetlen tapasztalatot szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Az anyanyelv fejlesztését, a kommunikáció különböző formáinak alakítását – helyes mintaadással, a javítgatások elkerülésével, a megfelelő szabályok közvetítésével – az óvodai nevelés egészében folyamatosan jelen van. Fokozottan figyelünk a beszédkedv fenntartására, a tudatos szókincsbővítésre, a gyermekek meghallgatására, kérdéseik megválaszolására.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatait, ismereteit rendszerezzük, bővítjük, az értelmi képességeiket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitásukat fejlesztjük.

- Óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, mely nem szűkül le ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó és szimulált helyzetekben, természetes környezetben, kirándulásokon, óvodapedagógusaink által kezdeményezett foglalkozásokon és időkeretben valósul meg.
- Az egész óvodai élet során fontosnak tartjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelését, a differenciált bánásmódot.

ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERE

II.4. Irányelveink a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai neveléséhez

Óvodánkba az Alapító Okiratunkban meghatározottak alapján sajátos nevelési igényű gyermekeket is fogadunk. Hisszük, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. Célunk, hogy a hozzánk járó gyermekek elfogadják, tolerálják a sajátos bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes legyen számukra. Olyan pedagógiai környezetet alakítottunk ki, ahol a különbözőség felé fordulás mindenkinek természetes.

Valljuk, hogy:

- minden gyermek fejleszthető,
- a gyermek meglévő képességeiből indulunk ki,
- azon képességeket, melyek fejlődése részleges zavart szenvedett és/vagy késve jelentkezett, szükséges segítőleg megtámogatni, fejleszteni,
- a pedagógiai programunkban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek,
- nevelésünk a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik,
- a nevelés hatása a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés,
- szükséges a sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása. A szükséges tárgyi feltételek és segédeszközök megléte akkor biztosítja nevelési céljaink megvalósulását, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Célunk, hogy a nevelési programunkban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozzuk meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési céljainkat.

Ezek érdekében úgy tervezünk, hogy:

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a fejlesztés ne terhelje túl,
- a fejlesztő terápiák programjai váljanak mindennapi munkánk tartalmi elemeivé, az igénybe vett szakemberek útmutatásai alapján.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. Az együttnevelés – az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést, esetenként egyéni fejlesztést igényel.

Nevelési programunkban, illetve a speciális tartalmak közvetítésénél figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit, megfelelő, változatos módszereket alkalmazunk. Külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányai leküzdéséhez.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását megfelelő szakember segíti. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, sajátos ellátásuk tervezésére, folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Integráltan nevelt gyermekeink számára biztosítjuk mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs és rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz. Beszerzésükhöz intézkedési tervet készítünk. Törekszünk, hogy az intézkedési tervben meghatározott fejlesztések megtörténjenek, s rendelkezésre álljanak a még szükséges tárgyi eszközök. Az intézményvezető gondoskodik arról, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek megkapják a nekik járó speciális támogatást.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedését, fejlődését, az együtt haladás lehetőségét tekintjük. Ennek érdekében:

a gyermekek integrált nevelésében részt vevő óvodapedagógus:

- szükség esetén a gyermek vagy gyermekcsoport számára hosszabb távú fejlesztési tervet dolgoz ki, ezeket hatékonyan valósítja meg,
- munkájába beépíti az adott diagnózisban szereplő javaslatokat,
- megválasztja a megfelelő módszereket,
- egy-egy nevelési helyzet problémamegoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, viselkedéshez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, javaslataikat beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A gyermek különbözőségéhez igazodó szakember az együttműködés során:

- segíti a diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz a módszerek alkalmazásához, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakításához, eszközök beszerzéséhez,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi azok tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- kapcsolatot tart a szülővel.

II.4.1. A tehetség felismerésének és fejlesztésének lehetőségei óvodánkban

Úgy gondoljuk, hogy a lehetőségek feltárása, majd a kreativitás ápolása egyrészt az adott társadalom által követendőnek, illetve értékesnek tartott minta-, és normarendszerhez kapcsolódnak, másrészt óvodánk tradíciói és tevékenységrendszere segítheti a gyermek személyes értékvilágának kialakítását, elmélyítését.

Nem csak hiszünk a gyermek saját tevékenysége által történő önkibontakozásban, önépítésben, hanem szükségesnek tartjuk. Ehhez megteremtjük a megfelelő tárgyi, személyi feltételeket, egy szóval: a tevékenységre inspiráló környezetet.

A meghatározott feladatok végrehajtását nem kötjük csak egy nevelési területhez, hanem olyan készségek fejlesztéséről, olyan ismeretek átadásáról gondoskodunk, amelyek megjelennek szinte minden ismeretközlő tevékenységben, igazodva az éppen adott korcsoporthoz. Ezek azok a feladatok, amelyek az értékközvetítő tevékenységek lényegét adják, amelyeknek célja elsősorban a személyiségfejlesztés.

Tehetségígéretes kisgyerekek korai jellemzői lehetnek az alábbiak:

- meglepő pontosságú, illetve részletességű hosszú- és rövidtávú memória
- az átlagnál sokkal hosszabb ideig képesek egy dologra figyelni, egy dologgal foglalkozni
- fejlett képzelőerő, amely megnyilvánulhat korai szerepjátékokban, korai figuratív rajzolásban, korai alkotó tevékenységben, valóság és fikció korai megkülönböztetésében, korai humorérzékekben,
- magánál idősebb játszótársakat preferál (vagy pedig a sokkal fiatalabbakat, akiknek dirigálhat)
- absztrakt gondolkodás, amely ebben az életkorban főleg a nyelvi készségekben,
- néha kiemelkedő matematikai készségek is egyértelműen megjelennek,
- saját személyről való tudatosság és önreflexió korai megjelenése,
- szenvedélyes (csillapíthatatlannak tűnő) érdeklődés a külvilág, az emberek, a tárgyak, természeti jelenségek, zene, gépek működése stb. irányában, okokat és összefüggéseket próbál találni, fejlett koordináció és finommotoros mozgás.

Tehetséggondozásunk célja:

- felismerni a tehetséget és megjelenési formáit,
- segíteni a gyermeket a továbbfejlődésben,
- kielégíteni a kiemelkedő képességű gyermek megismerési, alkotási és speciális szükségleteit,
- a tehetséges gyermek tehetséggel összefüggő gyenge oldalának erősítése,

Feladataink:

- sokféle tevékenység kínálata, ezzel segítve a gyermekeket érdeklődési irányaik megismerésében,
- egyéni bánásmód keretében történő célzott differenciált képességfejlesztés,
- a gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése,
- elfogadó és támogató környezet kialakítása,
- az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel,
- óvodapedagógusok továbbképzésének biztosítása e területen,
- partneri kapcsolat tehetségfejlesztési szakértővel, a tehetséges gyermek fejlesztésének érdekében,
- a szülők tájékoztatása és megnyerése a közös munka érdekében,
- segítségadás a szülőknek, a gyermeknek megfelelő iskola kiválasztásában.

A tehetség felismerésének színterei óvodánkban

Játék és tanulási tevékenység

A játék a kreativitás kiteljesedésének egyik legfontosabb színtere.

A tanulásban a folyamatosságot kompetencia alapú neveléssel valósítjuk meg. A különböző témákon belül valósul meg a komplex foglalkozások rendszere, mely a speciális képességek kibontakozásának lehetőségét is magában hordozza.

Társas és közösségi tevékenység

Ebben a közösségi nevelés, a közösségformálás elsődlegességét hangsúlyozzuk. A gyerekek beilleszkedése az óvodai közösségbe a nevelőmunka alapjául szolgál. Valljuk, hogy óvodai munkánkban csak a szülőkkel szoros együttműködésben érhetünk el eredményeket.

Munkatevékenység

A munka, mint célra irányuló tevékenység, általában külső irányítással folyik, a gyermektől belső fegyelmet, kötelezettségvállalást és annak teljesítését igényli.

A munkatevékenységnek és a közvetlen tapasztalatszerzésnek szoros a kapcsolata, és természetes módon kapcsolódik az óvodai nevelőmunkánkhoz. Fontos, hogy legyen bennük kitartás, akarat, elkötelezettség, mely a munkafolyamatokban erősödik. A feladat iránti elkötelezettség kialakítása szükséges a felismert tehetség képességeinek kibontakoztatásában.

Szabadidős tevékenység

A szabadidős tevékenység segíti a gyermek egyéni szükségleteihez igazodó döntésképeség és az óvodán belüli biztonságérzés kialakulását. A szabadidő eltöltése: a tartalmas idő felhasználási lehetőségeinek kihasználása, elmélyülés, feltöltődés lehetősége.

III. NEVELÉSÜNK ALAPVETŐ KERETEI

III.1. Egészséges életmódra nevelés

„Az egészség olyasmi, mint a
a gondosan égetett gyertya.
Ha körültekintő figyelmet
szentelünk gyertyánknak,
sokáig fog égni.”
/Manfred Kets De Vries/

Célunk:

- A testi-lelki fejlődés elősegítése a prevenció, valamint a mindennapi mozgáslehetőség biztosítása által.
- Az egészséges életmód szokásaival történő megismertetés, környezettudatos viselkedés megalapozása.
- Esztétikus, nyugodt, biztonságos, vidám környezet biztosítása.
- Életvezetési készségek fejlesztése.
- A gyermekek testi-lelki szükségleteinek, valamint mozgásigényének kielégítése.
- Az egészséges életmód, testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.
- A gyermekek testi és lelki egészségének védelme, megőrzése, szervezetük edzése.
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, nyugodt és biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével, a környezet megóvására irányuló szokások kialakítása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek is érik el az önmagukhoz viszonyított önállóságot.
- A fenti tevékenységek következtében, a gyermekek egészségi állapotának kedvező irányú változás előidézése.

Feladatunk:

- Az egészség megőrzése a gondozás, a testedzés, az egészségügyi szokások betartása által.
- Óvodába lépés előtti tájékozódás a családok szokásairól (a gyermek alvásigénye, táplálkozási szokásai), a család nevelési elveiről.
- Az azonos csoportban dolgozó óvodapedagógusok a dajkával megbeszélve alakítják a szokásrendszert, amely a többi csoporttal is összhangban van.
- A gyermekek életkorának megfelelő napirend kialakítása, ezzel is a biztonságérzet fokozása.
- A gyermekek szükségleteinek kielégítése az egész nap folyamán.
- Önállósodási törekvések támogatása.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált, differenciált segítése.
- Minél több tevékenység megvalósítása a szabad levegőn.
- A gyermekek kötelező orvosi vizsgálatának megszervezése.
- Az óvodai étkezés minőségének folyamatos figyelemmel kísérése, a szükséges intézkedések megtétele.

Megvalósítási elveink:

Gyermekeink gondozása, már óvodába lépésük pillanatában megkezdődik. Mivel különböző önállóságúak a tisztálkodásban, étkezésben, öltözködésben, ezt figyelembe véve differenciáltan segítjük a gondozási teendők végzését. A fogápolás, kéztisztítás eszközei a mosdóban találhatók, ügyelünk a megfelelő elkülönítésre, a jó hozzáférhetőségre. Valamennyi eszközt jól látható jellel látunk el. A folyamatosság a tisztálkodás során is érvényesül. A körömkefét rendszeresen használjuk bizonyos tevékenységeket követően (gyurmázás, festés, udvari munka).

Kiscsoportban öblítést, középső és nagycsoportban fogmosást végeznek a gyermekek. A fogkrém kiosztása ezekben a csoportokban felelősök feladata, ők ellenőrzik a kézmosást is.

Az étkezés előtti terítést kiscsoportban minden gyermek önmagának végzi, az idősebbeknél a terítésben és az étel kiosztásában a naposok segítenek, akiket középső csoporttól a gyermekekkel közösen választunk ki. Jó alkalmat ad egyes illemszabályok gyakorlására, szokincsbővítésre. Villát középső csoporttól, nagycsoportban kést is használnak.

A pihenéshez énekléssel, csendes beszéddel, sötétítéssel készülődünk. Az elalvás előtti mesét nagycsoportban a vállalkozó gyermekek mondhatják el. Az alvásidő végétől a gyermekek folyamatosan kelnek fel, így figyelembe tudjuk venni a különböző alvásigényeket.

Mivel egész évben váltócipőt használunk, már év elején felhívjuk a szülők figyelmét az egészséges cipők használatára. Ügyelünk arra, hogy gyermekeink mindig a hőmérsékletnek megfelelően legyenek felöltözve. Papírzsebkendő mindig a rendelkezésükre áll.

Hetente egy alkalommal gyümölcsnapot, az év előre meghatározott idejében pedig TÉMAHÉT keretében az egész óvodára kiterjedő egészséghetet tartunk. Ezen a héten fokozottan hívjuk fel a gyermekek és szülők figyelmét az egészséges életmódra, egészséges táplálkozásra, az egészség megtartásának fontosságára, külön programok szervezésével, nyílt nappal. Az egész év folyamán rendelkezésre áll gyermekeink részére a folyamatos folyadék utánpótlás (teremben víztisztító készülékből, udvaron ivókútból).

Valamennyi szülő otthoni vagy munkahelyi telefonszámát ismerjük, így a beteg gyermek hozzátartozóját azonnal értesíthetjük. Betegség után orvosi igazolással fogadjuk óvodásainkat. Gyermekeink éves orvosi vizsgálatát a falu háziorvosával és a védőnővel együttműködve szervezzük meg minden nevelési évben (fogászati-, szemészeti- és általános állapot felmérés).

Amennyiben szükségét látjuk, megfelelő szakemberek bevonásával végezzük a testi - lelki nevelési feladatok ellátását.

Az óvodás gyermekek életkorára jellemző mozgásigényt a szabadban és a tornateremben egyaránt ki tudjuk elégíteni. Amennyiben tehetjük, legtöbb tevékenységünket a szabadban végezzük. Valamennyi csoportunkban a kötelező levegőn való tartózkodás délelőtt és délután is minimum egy óra. Kivételt képez: viharos szél, esős vagy ködös idő, -5°C alatti hőmérséklet, nyári hónapokban a magas UVB sugárzás.

A heti szervezett, valamint a mindennapos mozgást jó idő esetén a szabadban tartjuk. A tornaszobai és udvari eszközeinket, melyek az EU szabványainak megfelelő minősítéssel rendelkeznek, folyamatosan bővítjük, különös gondot fordítunk a fejlesztő játékok kiválasztására, a speciális fejlesztést igénylő gyermekekre. A prevenciót és korrekciót egyaránt szolgálja a rendszeresen végzett mezítlás torna. Az udvaron árnyas és napos rész egyaránt található, van füves és betonozott terület is. Nyáron a mezítlás játszáshoz is megfelelő az udvar talaja. Az esztétikus környezetet sok-sok fa, virág biztosítja.

Iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek:

- A testápolás szokásrendje – gyakori alapos kézmosás, fogmosás, hajápolás – rögzül az óvodásokban, figyelmeztetés nélkül, önállóan végzik.
- A zsebkendőt, körömkefét önállóan tudják használni.
- Valamennyi öltözködéssel kapcsolatos tevékenységet önállóan képesek végezni (cipőkötés, fűzés, gombolás).
- Ügyelnek ruházatuk tisztaságára, rendezettségére, a levett ruhadarabokat összehajtogatják.
- Igénylik önmaguk és a környezetük rendezettségét, észreveszik a rendetlenséget, amelyet képesek önállóan megszüntetni.
- Tudnak önállóan teríteni, önteni, meríteni, helyesen használják az evőeszközöket.
- Tisztában vannak a korukban elvárható elemi illemszabályokkal.
- Szívesen fogyasztanak zöldségfélét, gyümölcsöket, magvakat.
- Elfogadják az alacsonyabb cukor-, só- és telítetlenzsír tartalmú ételeket, szívesen fogyasztanak tejterméket.
- Szívesen mozognak a szabadban, évszaktól függetlenül.
- Életkoruknak megfelelően edzettek.
- Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és a környezetükről.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formáik, szokásaik, amelyek egészségük megóvásához szükségesek.

III.1.1. Óvodánk egészségvédő programja

Az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere a család után az óvoda. A hozzánk járó óvodások iránt érzett felelősségteljes elveinkből kifolyólag tevékenyen részt veszünk egészségügyi ellátásukban, nevelésükben.

Tevékenységeinket a következőkben foglalhatjuk össze:

- Minden rendelkezésre álló eszközzel segítjük az óvodások és az itt dolgozók egészségének védelmét (berendezés, világítás, megfelelő eszközök, munkarend kialakítása, rendszeres munkavédelmi előadás tartása).
- Együttműködést alakítottunk ki a pedagógiai, egészségügyi, gyermekvédelmi szolgálat szakembereivel és a szülőkkel, annak érdekében, hogy óvodánk egészséges és biztonságos környezet legyen.
- Együttműködési megállapodásban rögzített feladatok alapján végzik az egészségügyi szolgáltatásokat az egészségügyi szakemberek (szűrések, vizsgálatok).
- Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az egészséges étkezésnek, a testedzésnek.
- Nevelőmunkánk szerves része az egészséges életmódra nevelés, ami megegyezik az egészségvédelemmel.

Valljuk, hogy az óvodai egészségnevelés összefügg dolgozóink magatartásával, a vezetői gondossággal, az intézmény szervezettségével. Ennek érdekében:

- gondoskodunk a csoportszobák megfelelő belső kialakításáról, berendezésük az egészségügyi előírásoknak megfelelő, igazodik a gyermekek életkori sajátosságaihoz,
- figyelünk a megfelelő világításra, szellőztetésre, hőmérsékletre, a helyes testtartásra, megfelelő ruházatra,
- tájékozódunk óvodásaink egészségügyi állapotáról, évente megszervezzük egészségügyi vizsgálatukat,
- a napirendünk, hetirendünk tervezésénél figyelembe vesszük a mozgásigény kielégítését, minden nap, minden korcsoportban sort kerítünk testmozgásra,
- ügyelünk arra, hogy óvodásaink kellő mennyiségben tartózkodjanak a szabad levegőn,
- rendszeresen konzultálunk étkezőkonyhánk üzemeltetőjével a megfelelő étrend kialakítása érdekében.

Belső erőforrásaink

Dolgozók:

Az egészségnevelés a környezeti neveléshez hasonlóan az óvoda minden munkatársának feladata és kötelessége. Óvodapedagógusaink kiemelt feladata, hogy személyes életvitelükkel, mind gyermekeinknek, mind pedig egymásnak, viselkedéskultúrájukkal példát mutassanak. Az óvodapedagógusok számára az óvoda továbbképzési programjában megteremtjük a továbbképzés módját, ösztönözzük óvodapedagógusainkat a részvételre.

Gyermekek:

Óvodásainkat arra neveljük, hogy képességeik szerint saját és mások egészségét védjék, környezetüket óvják.

Szülők:

Fontos, hogy az óvodával együttműködve hassanak gyermekükre. A szülői értekezletek, fogadóórák, személyes beszélgetések alkalmat adnak a szülők személyes véleményének megismerésére. Aktív részvételükkel tudják támogatni az egészségfejlesztő programunkat.

Külső erőforrásaink

Háziorvos, fogorvos, védőnő:

Folyamatos kapcsolattartás a jellemző, valamint együttműködési megállapodásban rögzítjük óvodásaink évente végzendő vizsgálatát. Elvégzik a következő jogszabályban előírt feladatokat:

- a gyermekek életkorhoz kötött vizsgálata, krónikus betegségek és elváltozások felismerése,
- nyilvántartása és gondozása,
- elsősegélynyújtás, felkészítés a legszükségesebb ismeretekre,
- felkérésre előadások tartása
- prevenció.

Anyagi erőforrásaink

Saját erőforrás

Az éves költségvetésben a dologi kiadásokból tudjuk azokat az eszközöket, felszereléseket megvásárolni, melyek szükségesek az egészséges életvitelhez, programok szervezéséhez.

Pályázatok

Folyamatosan figyeljük a témával kapcsolatosan kiírt pályázatokat.

Alapítványunk:

Óvodánk alapítványa eszközök vásárlásával segíti egészségfejlesztő tevékenységünket.

Az egészségnevelés területei óvodánkban

Az óvodai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a gyermekek az életkoruknak megfelelő szinten, kellő tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységben alapozódhassanak meg.

Ilyenek óvodai szinten:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- higiéniai szokások betartásának fontossága,
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Az egészségnevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kezeljük:

- az élet tisztelete, az ember felelőssége egészségével szemben,
- az egészséges életvitel kialakítása,
- segítőkész, elfogadó magatartás kialakítása a beteg, sérült emberekkel szemben.

Célunk:

- higiéniai kultúra megalapozása,
- az egészséges táplálkozás, kulturált étkezési szokások elsajátítása,
- az egészséges életmód igényének kialakítása, ehhez vezető technikák megtanítása,
- test és lélek harmóniájának kialakítása.

Kiemelt feladataink:

- az egészség fogalmának tudatosítása,
- az egészséges életmód fogalmának tudatosítása,
- az egészséges táplálkozás szokásainak kialakítása,
- környezeti ártalmak felismertetése, a személyes biztonság kialakítása,
- egyéni felelősség tudatosítása a környezetvédelemre.

Egészségfejlesztési feladataink végrehajtása átszövi óvodánk mindennapjait, azok minden dolgozónk feladatát képezik.

Feladataink végrehajtását Egészségfejlesztési programunkban (Pedagógiai Program melléklete) részletesen rögzítjük, azt a törvényi előírásoknak megfelelően rendszeresen frissítjük.

III.1.2. Környezettudatos magatartásra nevelés

„Egy homokszemben lásd meg a világot,
Egy vadvirágban a fénylő eget,
Egy órában az örökkévalóságot,
S tartsd kezeden a végtelent...”
/William Blake/

Célunk:

- A gyermekek élethosszig tartó környezettudatos szemléletének megalapozása.
- Válják igényükké a környezet, természet megóvása, növények, állatok gondozása.
- Rendelkezzenek elemi ismeretekkel a takarékos energiafelhasználásról, a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról.
- Koruknak megfelelően fedezzék fel a természetben végbemenő ok-okozati összefüggéseket.
- Óvodánk minden dolgozója tisztában legyen a környezettudatos magatartás alapelveivel.
- Óvodásaink felnőtt korukra környezetük óvása tekintetében is aktív állampolgárrá váljanak.

Feladatunk:

- Tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása környezetünk megóvásával kapcsolatban.
- A természet szépségének, harmóniájának felfedeztetése.
- Összefüggések, ok-okozati viszonyok megláttatása.
- Gyermekeinkkel megismertetni a környezetvédelem alapjait: a föld, a levegő, a növény- és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét.
- Környezetbarát szokások megalapozása, pl. takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, ill. hulladékkezelés, szelektálás.
- A környezetvédelmi szempontjaink, céljaink megvalósulásának folyamatos ellenőrzése.
- Változatos tevékenységek, kirándulások szervezése környezetünk tudatos óvására.
- Elősegítsük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás megalapozására, alakítására.
- Kidolgoztuk és fenntartjuk FENNTARTHATÓSÁGI hetünket.

Megvalósítási elveink:

Fontosnak tartjuk, hogy óvodásaink ne csak szemléltetői, hanem tevékeny részesei is legyenek a környezet tudatos óvásának. Ezért életkori sajátosságaiknak megfelelően változatos lehetőségeket biztosítunk erre a tevékenységre. A környezettudatos szemlélet kialakításához az alapok lerakását a gyermekeknél kell elkezdenünk.

A gyermekekkel közösen tavasztól késő ősziig gondozzuk, ápoljuk és figyeljük az óvodában kialakított veteményeskertben a növények fejlődését. Az általunk termelt zöldséget, gyümölcsöt közösen fogyasztjuk el. Udvarunkon kialakított illat- és fűszerkertünkben termesztett növényeink felhasználási lehetőségeivel ismerkedhetnek óvodásaink.

Az őszi, téli időszakban egyaránt aktívan vesznek részt a gyermekek az udvar rendben-tartásában. Gyermekméretű szerszámokkal, örömmel végzik az évszaknak megfelelő

munkatevékenységeket. Télen folyamatosan etetjük a madarakat, figyeljük életmódjukat. Az udvari munkák segítségével már kis koruktól megszeretik a természetet, megtanulják meglátni a benne rejlő csodákat, megismerik, hogyan lehet óvni, védeni azt.

A kirándulásokkal, középső csoportosok részére 3 napos Erdei óvoda program szervezésével is hozzászoktatjuk óvodásainkat a rendszeres levegőn tartózkodáshoz. A gyümölcsnapokkal az egészségesebb táplálkozást alapozzuk meg.

A környezettudatos nevelésünkkel a családokra is hatni szeretnénk, ezért bekapcsolódtunk a szelektív hulladékgyűjtésbe, valamint a szabványnak megfelelő elemgyűjtők felállításával a szülőket is arra készítjük, hogy otthon is figyeljenek a veszélyes hulladék elkülönített gyűjtésére.

Folyamatosan végzett tevékenységeink:

- A csoportokban az elhasznált és rontott papírok használata rajzolásra.
- Elemgyűjtés.
- Rendszeres zöldség- és gyümölcsfogyasztás.
- Növények, állatok gondozása a csoportszobán belül és az udvaron.
- Műanyag kupakok gyűjtése.
- Folyamatos ivóvíz fogyasztása.

Az egyes tevékenységek során tapasztaljuk meg a természet törvényszerűségeit, a folyamatok kölcsönhatását. A természet megismerésével megalapozzuk annak szeretetét, tisztaságának, szépségének védelmét.

Bizonyos szabályok folyamatos közvetítésével, alkalmazásuk következetes betartatásával alakítjuk gyermekeinkben a takarékos energiafelhasználás alapjait, pl.:

- A villanyt lekapcsoljuk, ha már besüt a nap.
- A szellőztetés nem folyamatos, hanem többször nagyobb mértékű.
- A vízcsapot kezünk szappanozásakor, fogmosó pohár használatkor elzárjuk.
- A fűtést nem emeljük maximumra, inkább felveszünk egy réteg ruhát.
- Nem vásárolunk a boltban a mindennapi rajzolóhoz rajzlapot, hanem az irodák által rontottat használjuk.
- Bárhol szemetet látunk a földön, azt azonnal felvesszük, s a megfelelő helyre dobjuk.

Reményeink szerint a gyermekek tudatos odafigyelése a környezetükre, hatással van a családjukra is, hisz otthon is alkalmazzák az óvodában megszokottakat.

Iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek:

- A gyermekek megbecsülik és szeretik környezetüket.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Nyitott szemmel szemlélik környezetüket, és belső igényükké válik, hogy minden hulladékot a megfelelő helyre tegyenek, ne szennyezzék környezetüket.
- Szívesen gondoznak növényeket, állatokat.
- Egymást is figyelmeztetik a helyes magatartásra.

Hatékony munkavégzésünk érdekében Pedagógiai programunk mellékleteként önálló „Zöld programot” dolgoztunk ki.

III.2. Érzelmi, erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés

„Érezzék egy kézfogással rólad,
hogy jót akarsz, s te is tiszta, jó vagy.
Egy tekintetük elhitesse véled,
szép dolgokért élsz és érdemes élned.”
/Váci Mihály/

Célunk:

- A gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján.
- A gyermek, mint egyén találja meg helyét a közösségben.
- Válgják igényükké a csoporttal való együttműködés, de tudjanak a többiekhez alkalmazkodni is.
- Erkölcsi, akarat tulajdonságok alakítása, erősítése, fejlesztése.
- A társadalmi beilleszkedést segítő szociális együttélés szabályainak közvetítése.
- A különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- A szülőföldhöz, a családhoz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése.
- Nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, sajátos nevelési igényű, hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt gyermekek esetében speciális eljárások alkalmazásával, valamint szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével az esélyegyenlőség biztosítása.
- Esélyteremtés a hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek számára.
- A kiemelkedő képességű gyermekek igényeit figyelembe vevő tevékenységek által történő személyiségkibontakoztatás.

Feladatunk:

- Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, derűs, nyugodt, családi légkör biztosítása a befogadástól az óvodáskor végéig.
- A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.
- A szociális tanulásban rejlő lehetőségek kihasználása.
- A helyes viselkedési normák, a mintaként szolgáló cselekvések, a kommunikáció, együttműködés lehetővé tétele.
- A gyermek az óvodapedagógusokban, dajkában társra, ha kell, természetes támaszra találjon.
- Társas kapcsolatok formálásának segítése, az összetartozás élményének mélyítése, a „mi-tudat” alakítása.
- Inkluzív szemlélettel a gyermekek kibontakoztatásának támogatása.
- A személyes elfogadáshoz, szociális fejlődéshez szükséges kompetenciák erősítése, megfelelő differenciálás.
- A gyermekek egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására nevelése.

- A gyermekcsoportokban felmerülő konfliktusok, azok okainak felismerése, helyes értelmezése és hatékony kezelése.
- Konfliktushelyzetben a gyermekek kompromisszumos megoldásra ösztönzése.
- A magyar népi kultúra továbbélésének elősegítése, tudatos értékközvetítő tevékenység.
- A lassabban fejlődő, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek felmérése, felzárkóztatása.
- A migráns gyermekek beilleszkedésének segítése.
- A gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságainak figyelembevétele a mindennapi munka során.
- Együttműködésre, altruizmusra, nyitottságra, társadalmi érzékenységre, más kultúrák elfogadására nevelés.
- Családokkal való együttműködés.
- A keresztény kulturális értékek megismertetése, ezáltal a hazaszeretet érzésének felkeltése.
- A gyermekekkel a szűkebb és tágabb környezet megismertetése, így a nemzeti identitástudat erősítése.

Megvalósítási elveink:

Szeretetteljes, nyugodt, családi légkört alakítunk ki a csoportszobák, helyiségek esztétikus berendezéseivel, a gyermekeket körülvevő felnőttek állandóságával, példamutatásával, a helyes napirenddel, az óvodai hagyományokkal, keresztény kulturális értékekkel. Óvodánk légkörét a teljes és kölcsönös bizalom hatja át, az egész nap folyamán harmóniát, érzelmi biztonságot, elfogadó légkört teremtünk. A közösségi élet szabályait egyszerűen, egyértelműen fogalmazzuk meg gyermekeink számára. A gyermekeket, a szülőket és az intézmény dolgozóit a szervezeti, nevelési és tanulási kultúrát fejlesztő intézkedések meghozatalába, az őket megillető jogok alapján vonjuk be.

A gyermek elsősorban családban nevelődik. Az óvodában folytatjuk és kiegészítjük a megkezdett nevelési folyamatot. A családdal való együttműködést az egész óvodai élet során nagyon fontosnak tartjuk. Leendő óvodásainkat még az óvodába lépésük előtt meglátogatjuk otthonukban, így már ismerősként üdvözölhetjük őket.

Családlátogatások és egyéni beszélgetések alkalmával informálódunk a gyermek családban betöltött helyéről, érzelmi kapcsolatairól, szociális helyzetéről. Megbeszéljük a szülőkkel a befogadás módját, biztosítjuk, hogy a gyermekek szüleikkel együtt fokozatosan ismerkedjenek az óvodai élettel. A befogadás ideje alatt a gyermekek szükségleteihez, a család igényeihez igazodunk. A kialakult helyzethez igazodva a befogadás első napjaiban különös gondot fordítunk arra, hogy a csoport mindkét óvodapedagógusa az egész nap folyamán együtt legyen a gyermekekkel. A kicsiket fokozottan segítjük a gondozási tevékenységük végzésében. A szeretetteljes kapcsolat alakulását ölbéli játékokkal, ringatókkal, mondókákkal, dallal segítjük.

Biztosítjuk számukra a szabad tevékenységválasztást, a nyugodt pihenés feltételeit (simogatjuk őket, halk altatót dúdolunk).

Bármilyen életkorban történik a gyermek befogadása, beilleszkedése a csoportba, a tapintatot, törődést, a szeretetteljes odafordulást óvodánkban minden óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens, dajka, felnőtt biztosítja.

Régi óvodásainkat érzelmileg felkészítjük az újak fogadására, így ők is segíthetnek, megkönnyítik az újonnan jöttek beilleszkedését. Akik szociálisan érettek, pozitív modellként közvetítik a szokásrendszert, szabályokat. Olyan tapasztalatokhoz juttatják társaikat, hogy jó együtt lenni, közösen tevékenykedni. Képpé válnak a kapcsolat megteremtésére. A gyermekekkel való egyéni törődés az egész óvodai élet során megvalósul.

Reggelente minden csoportban üdvözlünk minden érkező gyermeket, örülünk jöttüknek. A nap során arra törekszünk, hogy minden gyermeket meghallgassunk, mindenkire jusson idő. A napi tevékenységekben, játékban időt, lehetőséget biztosítunk a beszélgetésekre, kezdeményezően példát mutatunk az interaktív kommunikációra. Az egymásra figyelést, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakoroltatjuk a gyermekekkel. Ügyelünk arra, hogy a gyermekek én-tudata megerősödjék, én-képe a különböző tevékenységek során és a kapcsolatokban differenciálódjék. Ugyanakkor figyeljenek egymásra, legyenek képesek beleélni magukat mások helyzetébe, a különbözőség elfogadására. Ez elősegíti, hogy a gyermek önálló, aktív személyként élje meg önmagát, hogy az én és a másik elkülönüljön.

Születésnapján minden gyermeket ajándékkal, dallal köszöntünk.

Közösségfejlesztési elveink- és feladataink megvalósításának eredményeiről (hagyományok ápolása, támogató szervezeti kultúra) rendszeresen beszámolunk a nevelőtestületi értekezleteken.

Gyermek-gyermek kapcsolat, csoportközösség, óvodaközösség

A gyermek pozitív kapcsolata úgy alakul ki, ha jól érzi magát a csoportban. Éreztetjük a gyermekekkel, hogy bízunk bennük, hogy a jót feltételezzük róluk. Az együttműködést, közösségi kapcsolatokat és érzelmeket erősítő helyzeteket teremtünk, módszereket alkalmazunk az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során. Ez az alapja a gyermekek egymás iránti jóindulatának, bizalmának. Ébresztgetjük, fejlesztjük az egymáshoz közeledő gyermekek tevékenységét, mindenekelőtt játékukat. A barátságok alakulását figyelemmel kísérjük, segítjük. Az együttműködő mikrocsoportokat féltő gonddal támogatjuk, ebből alakul ki nagycsoportban az együttműködő közösség. Tudatosan alkalmazzuk a közösségfejlesztés változatos módszereit, a játék és más élménygazdag tevékenység, program során. Az életkornak megfelelő napirenddel, ezen belül az ismétlődő tevékenységekkel, a hagyományok kialakításával, ápolásával segítjük a közösség formálását. Együttműködünk pedagógustársainkkal, a különböző pedagógiai eljárások és programok (pl. témanap, ünnepség, kirándulás) megvalósításában. Az együttműködést a tevékeny közös élet megszervezésével, közös élmények nyújtásával (kirándulások, séták, színházlátogatások) segítjük.

Fontosak hagyományaink, keresztény kulturális értékeink, azok megjelennek alapidokumentumainkban, tetten érhetők működésünkben, és nevelő-oktató munkánk részét képezik. Dolgozóink és külső partnereink ismerik azokat, nyitottak új hagyományok teremtésére.

A csoportbéli viselkedés mindenkire érvényes szabályait – halk beszéd, menjenek oda társaikhoz, ha szólni kívánnak neki, udvariassági formulák használata, egymás testi épségére vigyázás, a gyengébb gyermekek különbözőségének figyelembe vétele – röviden, egyértelműen fogalmazzuk meg. A nagyokat bevonjuk csoportéletünk tervezésébe, javaslataikat figyelembe vesszük. Örömteli távlatokat állítunk gyermekeink elé a csoportokban, az életkor figyelembevételével. Pl. nagycsoportosaink elé az iskolába lépést. Felkeltjük bennük a tudásvágyat, azt az érzést, hogy a várható követelményeknek képesek lesznek eleget tenni (dicsérettel, a meglévő pozitív tulajdonságok erősítésével).

Törekszünk arra, hogy a gyermekcsoportok összetartozó közösséget alkossanak. A reggeli gyülekezési és a hazamenetel előtti idő erősíti ezt az érzést. A testvérek, barátok együtt tevékenykedhetnek. A nyitottság által a gyermekek az óvoda minden dolgozóját ismerik, az épületben szabadon közlekedhetnek. A tornaszobánkban minden gyermek számára bábelőadások szervezése, közös karácsonyváras, farsang, március 15.-i ünnepély, gyermekhét, évzáró családi délután közös átélése, öröme kapcsolja össze a csoportokat, erősíti az együvé tartozást. A sajátos nevelési igényű gyermekeink is részt vesznek közös programjainkon.

Felnőtt – gyermek kapcsolat

A feltétel nélküli szeretet alapvetően jelen van nevelésünkben. A korlátok, szabályok világos megfogalmazása, a gyermeki szabadság tiszteletben tartása, a gyermek érzelmi elfogadása és megértése szóban és viselkedésben egyaránt megvalósul.

A konfliktusok megoldásában csak szükség esetén szólunk bele, a gyermekcsoportokban tudatosan alkalmazzuk a konfliktus megelőzés módszereit, példát nyújtunk a megbeszélésre, bocsánatkérésre, megbocsátásra. Gazdag értékelési eszköztárral rendelkezünk, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választjuk ki a leginkább megfelelőt. Visszajelzéseink, értékeléseink világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak. Dicsérettel, buzdítással, a gyermekek pozitív tulajdonságainak kiemelésével, erősítésével serkentjük őket a helyes viselkedésre. Értékeléseinkkel, visszajelzéseinkkel a gyermekek fejlődését segítjük. Úgy szervezzük az óvodai életet, hogy a tevékenységekben, történetekben az óvodapedagógus társként, együttműködő felnőttként legyen jelen.

A szocializáció szempontjából különös jelentősége van a közös élményekre épülő együttes tevékenységek gyakorlásának. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősít, mint az együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, a különbözőség elfogadása. Fejleszti akarátukat, ezen belül önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat, szabálytudatukat. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy mozgássérült gyermekek nevelése esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, konduktor) közreműködését kérjük. Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére követendő mintát mutatunk a gyermekek és szülők számára a digitális eszközök funkcionális használata terén is.

Ünnepeink, hagyományaink

<u>Csoportban</u>	<u>Óvodai szinten</u>
A gyermekek születésnapjának megünneplése	Egészség hét
Állatok napja	Karácsony
Mikulásvárás	Lucázás
Adventi készülődés	Föld világnapja
Húsvét	Farsangi bál (nyilvános)
Víz világnapja	Kisze-báb égetés
Madarak, fák napja	Március 15.
Erdei óvoda (középső csoport)	Gyermek hét
Nagy csoportosok ballagása (nyilvános)	Anyák napja (nyilvános)
Iskolalátogatás őszi (óvodapedagógusok)- tavasszal (nagy csoport)	Fenntarthatósági hét

Egyéb programjaink

- Nevelési évet záró családi pik-nik parti (nyilvános)
- Három óvoda közötti Ovis-olimpián való részvétel, valamint három évenként annak szervezése.

Innovációink:

- Egészség hét (témahét)
- Erdi óvoda (Jó gyakorlat)
- Gyermek hét (3 hetes projekt)
- Fenntarthatósági hét (témahét)

Iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek:

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, egymáshoz, az itt dolgozó felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tetteikben is kinyilvánítják.
- Igényükké válik a helyes viselkedés és a helyes cselekvés, szokások szabályainak betartása.
- Egymást is megkéri a szabályok betartására.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Szívesen dolgoznak a közösségért.
- Ismerik saját képességeiket, tudják értékeiket, hiányosságaikat.
- Érvényesítik kezdeményezőképességüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.
- Képesek a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni.
- Érzelmeiken, indulatiakon koruknak megfelelően tudnak uralkodni.
- Ismerik és betartják az elemi illemszabályokat.
- Életkoruknak megfelelően ismerik hazánk keresztény kulturális értékeit, ünnepeit, szokásait.

III.3. Értelmi fejlesztés, nevelés, tevékenységekben megvalósuló tanulás

„Osztani magad, hogy sokasodjál.
Kicsikhez hajolni, hogy magasodjál.
Értetni őket, hogy tudd a világot,
Róluk beszélni, ha szólsz a világhoz.”
/Váci Mihály/

Célunk:

- Elsődleges célunk a gyermekek képességeinek, kulcskompetenciáinak fejlesztése az ismeretszerzést támogató környezet megteremtésével.
- A gyermekek cselekvésbe ágyazott, spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése.
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése, előtérbe helyezése.
- A „Képes vagyok rá!”- érzés kialakítása és fenntartása.
- Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.
- A gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzetek biztosításával a problémamegoldó, önálló gondolkodás fejlődésének elősegítése.

Feladatunk:

- Lehetőséget kínálni a gyermekek számára, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- Az igazgató az együttműködésével, személyes részvételével és példamutatásával segíti nevelőtestületünket, hogy elérjük a tanulási eredményekre vonatkozó deklarált céljainkat.
- A gondolkodás fejlesztése: cselekvő szemléletes → képszerű szemléletes → fogalmi gondolkodás (ez utóbbi csak a fejlettebb gyermekeknél alakul ki).
- Változatos tevékenységek szervezése, biztosítása, az azokban rejlő lehetőségek kihasználása, a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására céljából.
- A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagok, eszközök, digitális anyagok és eszközök ismerete, kritikus, céloknak megfelelő használata.
- Az önálló tapasztalatszerzéshez - a játékhoz és egyéb tevékenységekhez - az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközök, nyugodt kommunikációs tér biztosítása kedvező feltételek megteremtése által.
- A gyermekek tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése.
- Szokások alakítása utánzások mintá- és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzetek teremtése, az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során.
- Kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése.
- A sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása, mely későbbiekben élményként előhívható.
- A gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére építés, az egyéni érdeklődési kör figyelembe vétele.
- Csoportos tevékenységek esetén is figyelés az egyéni szükségletekre, és a gyermekek egyéni igényeinek megfelelő módszerek, eljárások alkalmazására.

- Tanulási, magatartási problémák felismerése, megfelelő szakmai segítség nyújtása.
- A gyermekek hibáinak, tévesztéseinek, a tanulási, fejlődési folyamat részeként kezelése, azokra az egyéni megértést elősegítő módon való reagálás.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésének tervezése, differenciált segítségnyújtás.

Megvalósítási elveink:

Az értelmi fejlesztés, nevelés az egész napunkat átszövi, mindenütt jelen van. Óvodánkban komplex nevelés folyik. A nevelési területek elméletileg differenciáltak, a gyakorlatban azonban a tárgyi koncentráció elvének megfelelően egységet alkotnak.

A fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követjük, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtunk végre. A nyomon követhetőség érdekében fejlesztő munkánkat rögzítjük csoportnaplóinkban, kitérve az óvodai és óvodán kívüli tevékenységekre, valamint a gyermekek egyéni fejlődési naplójában.

A gyermekek értelmi képességét, érzékelését, észlelését, emlékezetét, figyelmét, képzeletét, képszerű szemléletes gondolkodását, anyanyelvi képességeit önmagukhoz viszonyítva a játékon és a különböző tevékenységeken keresztül fejlesztjük. A gyermekek teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájuk kibontakoztatására törekszünk.

Érdeklődésükre, kíváncsiságukra, szükségleteikre, mint életkori sajátosságra építve biztosítjuk számukra a változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a környező természeti és társadalmi valóságról. igyekszünk fenntartani érdeklődésüket. Az elméleti ismeretek mellett a tanultak gyakorlati alkalmazását is lehetővé tesszük.

A személyiség egészét neveljük, a képességfejlesztésre fókuszálva. Gyermekeinket egyéni fejlettségüknek megfelelően készítjük sokoldalú tevékenységekre, melyeket lehetőség szerint a szabadban tartunk. Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakítunk ki, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra.

A gyermekekben igyekszünk felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömét. Ennek érdekében indokolt esetben használjuk az IKT- eszközöket is. Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy óvodásaink a játékon, művészeten, az alkotómunkán, saját tevékenységükön keresztül szerezhessék meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják, és ébren tartják bennük a vágyat az ismeretszerzés örömeinek átélésére. Építünk a gyermekek más forrásokból szerzett tudására.

Törekszünk arra, hogy minden gyermek mindennap kapjon valamilyen konkrét pozitív megerősítést. Kerüljük a tárgyi jutalmazást, helyette simogatást, pillantást, gesztust, mimikát, szóbeli közlést alkalmazunk egyénileg és csoport előtt is. Törekszünk arra, hogy minden gyermek reálisan ismerje meg testi, lelki, szellemi értékeit, de ismerje hiányosságait is. Tudatosan törekszünk a gyermekek motiválására, aktivizálására.

Módszereinket az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségi szintjének, életkori sajátosságainak megfelelően választjuk meg és alkalmazzuk, melyekkel a tanítás-tanulás eredményességét segítjük.

Egy napra csak egy kezdeményezést, fő tevékenységet tervezünk, az adott témához kapcsolódóan, (kivétel a mese-vers, anyanyelv, ill. a mindennapi mozgás). A témák feldolgozási idejét rugalmasan kezeljük, figyelembe vesszük a gyermekek érdeklődését, ötleteit, így a tevékenységekbe bármikor bekapcsolódhatnak. Ugyancsak figyelembe vesszük a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítjuk a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. Szükség esetén rugalmasan változtatunk előzetes terveinken.

A tevékenységek tervezésénél az egyes gyermekeknél fejlesztendő területekből kiindulva építjük fel a komplex tapasztalatszerzési tervet, különös gondot fordítva a sajátos nevelési igényű gyermekekre.

Amennyiben valamely óvodásunk sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzd, s az engedélyező szerv, illetve szakértői bizottság által felmentést kapott a tankötelezettség megkezdésére, további egy évig óvodai nevelésben részesül. Minden esetben biztosítjuk a gyermek számára a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, az illetékes fejlesztőpedagógus instrukciói szerint a tankötelezettség megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat.

Minden tevékenységünket a játék folyamán valósítunk meg, kihasználva annak fejlesztő hatását. A játékosságot, mint alapelvet az óvodai élet minden területén érvényesítjük. Minden gyermeket ön maga lehetőségeihez képest fejlesztünk.

Irányított tevékenységi formáink:

Alkalmanként: Külső világ tevékeny megismerése (pl. séták, kirándulások)

Hetente 1x: Testnevelés 25-35'

Hetente 1x: Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc 15-35'

Minden nap: - mesélés, verselés,
- dramatikus játékok,
- anyanyelvi játékok 10'
- mozgásos játékok 20'

Rajz, mintázás, kézimunka

Ének, zene

Külső világ tevékeny megismerése

- matematikai tapasztalatszerzés

} nincs
időkeret,
érdeklődéstől
függ

Iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek:

- Óvodáskor végére egyre önállóbbak lesznek, egyre kevesebb szóbeli utasításra lesz szükségük, érdeklődőek, bátran kérdeznek.
- Képesek lesznek bizonyos fokig önállóan irányítani saját viselkedésüket, tevékenységüket.
- Megtanulnak alkalmazkodni környezetükhöz.
- Mindinkább be tudnak illeszkedni a gyermekcsoportba, annak tevékenységébe, így válnak fokozottan alkalmassá az iskolába lépésre.
- Figyelmük a korukhoz képest tartós.
- Rendelkeznek azokkal a képességekkel, amik az iskolába lépéshez szükségesek.
- Gondolkodásukra a problémamegoldásra törekvés, kreativitás a jellemző.
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél a bemenethez képest kimutatható a fejlődés, örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon.

III.4. Anyanyelvi nevelés

„Az emberekről és a világról
megszerezhető ismereteknek,
a művelődésnek a kincsesbányája
az anyanyelv.”
/Takács Etel/

Célunk:

- A beszédkedv felkeltése és fenntartása.
- A gyermekek már meglévő anyanyelvi képességeinek differenciált egyénre szabott fejlesztése.
- A beszédhallás és szövegértés fejlesztése.
- A beszéd, az anyanyelv, a kommunikáció fejlesztése.
- Gyermekek közötti kommunikáció ösztönzése.
- Az anyanyelv megismertetése, megszerettetése.

Feladatunk:

- Olyan biztonságos, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol bátran elmondhatják a gyermekek a gondolataikat.
- Minden gyermeki kérdés megválaszolása.
- Kommunikációs helyzetek teremtése, a gyermekek beszédkedvének felkeltése, játékszituációkat kialakítani, melyben az anyanyelvi képességek fejlesztése kap hangsúlyt.
- Tudatos szókincsbővítés.
- Példaértékű, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, pontos fogalomhasználat.
- A nyelvileg hátrányos helyzetű, ill. nyelvileg kiemelkedő gyermekek differenciált fejlesztése.
- Nyelvtanilag helyes, jól érthető, tiszta beszéddel mintaadás.
- A gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációjának tudatos ösztönzése.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén.
- Szakmai kapcsolat tartása a logopédussal, fejlesztőpedagógussal.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.

Megvalósítási elveink:

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai nevelő tevékenységünk egészében kiemelt jelentőségű. Nem csak a helyes kiejtésre, mondatfűzésre ügyelünk, hanem a tempóra, hangszínre, hangerőre, hanglejtésre, metakommunikációra is. Az óvónő beszéde szemléletes, a gyermek számára érthető, tagolt, érzelmeket kifejező, gazdag szókincsű. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatások elkerülésével) – óvodai nevelő tevékenységünk egészében jelen van. A gyermekek beszéd- és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremt a gyermek számára a közösségben.

Különösen törekszünk a beszédkedv fenntartására, a gyermekek meghallgatására, kérdéseik megválaszolására. Miközben a tevékenységek és a beszédkedv alapján egyre jobban megismerik környezetüket, fejlődik önállóságuk is. Ahogyan gyarapodnak óvodásaink a tapasztalatokban, egyre több emlékképük lesz, és mindjobban megértik a beszédet, így irányíthatóak lesznek szó útján is.

Törekszünk a személyes interakciókra, az élőlészavas mese és a közösségi játékélmény biztosításával.

Napirendbe építve szervezünk anyanyelvi játékokat:

Kiscsoportban:

- légzéstechnikai gyakorlatok,
- fűvási gyakorlatok,
- ajak-és nyelvgyakorlatok (téri tájékozódás, irányok),
- hangutánzás.

A problémás hangzókat megismételtetjük érzelmileg közel álló szavakkal, a kritikus hang szerepel a szóban elöl, hátul, középen.

Középső csoportban:

- hangfelismerés,
- akusztikus differenciálás (zörejek, hangok),
- szókincsbővítés,
- rövid és hosszú hangzók elkülönítése,
- ritmusfejlesztés,
- hallási figyelem, emlékezet fejlesztése,
- dominancia kialakulásának elősegítése.

Képek, modellek, élőlények, tárgyak megnevezése, felsorolása közben a passzív szókincs felszínre kerül.

Nagy csoportban:

- ellentétpárok és szinonimagyűjtés,
- mondatalkotás, mondatfűzés történetmesélés közben,
- egy kitalált mese, történet bevezető mondat utáni folytatása
- hangsorok analízise (szótagra, hangokra bontás),
- számlálás, ritmus (szótagszámmal megegyező számú, pl. kopogás)
- barkochba.

Gondozás közben:

- a gyermek megfogalmazza szükségleteit, bátran segítséget kér,
- megérti a hozzá intézett közléseket, kéréseket.

Játékban kialakuló társas kapcsolatok fejlesztik a beszédet, a szerepvállalás, követés során gyakorolják a gyermekek az odaillő hanglejtést, mimikát. Gondolkodtató, cselekedtető játékban fejlődik a gyerekek gondolkodása, kifejezőképességük. Olyan szituációkat teremtünk, melyben a gyermek megfigyel, felfedez, új ismereteket szerez, gondolkodik, mindenről beszélhet, kérdéseire választ kap. A gyermek is megválaszolja a hozzá intézett kérdéseket, a gyermekek párbeszédet folytatnak, alkalmazzák a kérdést, felszólítást, kijelentést.

Munka jellegű tevékenység közben:

- beszédkapcsolatok alakulnak az együttműködés alapjaként,
- az információkat megértik a gyermekek,
- szókincsük bővül (eszközök, szerszámok, edények, műveletek elnevezésének tanulása, gyakorlása).

Értelmi fejlesztés során

A problémamegoldó tevékenység szerves része a párbeszéd. Problémafelvetésünket követi a gyermeki megnyilvánulás: csodálkozás, hitetlenkedés, hirtelen felismerést követő felkiáltás. A feladatmegoldás során a gyermek tevékenységét, gondolkodását gyakran kíséri félhangos beszéddel. Értékelés során ismét párbeszéd alakul ki, értékelünk, dicsérünk, a gyermekek hangot adnak érzéseiknek. Kérdéseinket a feldolgozandó anyag logikai sorrendjéhez igazítjuk, a gyermekek tapasztalataihoz, előzetes ismereteihez, értelmi szintjükhöz, a következő fejlődési szint elérését célzó feladathoz. Természetesnek vesszük, hogy a gyermek megállapításaival, kérdéseivel megállítja a szervezett tevékenység logikai menetét.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

Nyelvi ismeret szükséges már ahhoz is, hogy a gyermek megértse a feladatot, tudja, hogy milyen eszközök, anyagok állnak rendelkezésére. Tudatosítjuk a gyermekekben az anyagok, eszközök, munkafogások elnevezését, ezeket megtanulják, beépül szókincsükbe. A lerajzolt mesetémák fejlesztik a képzeletet, emlékezetet, fokozzák az alkotási vágyat. Gyurmázás – barkácsolás során a térbeli arányok és irányok, viszonyok megnevezésére kerül sor. Fordított a folyamat, amikor azt kérjük a gyermektől, hogy meséljen az elkészült képről. Mindkét irányból a vizuális és verbális kifejezés összhangját mélyítjük el.

Ének, zene, népi játék, tánc:

A zenei nevelés jó alkalmat kínál az ének, zene, szöveg, mozgás komplex esztétikai, érzelmi hatásának érvényesítésére. Megzenésített gyermekversek, népi játékdalok fejlesztik a gyermek beszédét. Mondókák, versek elősegítik a helyes ritmusban való beszéd kialakulását. Ritmusjátékok jól alkalmazhatók beszédhibák javítására. Bővül a szókincs fogalompárok gyakorlásakor is (lassú-gyors, halk-hangos, magas-mély).

Mindennapos mozgás közben:

Közlések megértésére van szükség, hogy a gyermek el tudja végezni az egyes mozgásformákat, cselekvéssorokat. Megértésük azonnal lemérhető a gyermekek mozgásából, reakciójából. Másrésztől mozgásfejlesztő munkánk részét képezi a beszédszervek ügyesítése is.

A külső világ tevékeny megismerése:

Az élmények, tapasztalatok felidézését, a közvetlen tapasztalatszerzést (észlelés, érzékelés, mozgás) követő megállapítások a gondolkodást, a beszédaktivitást serkentik. Beszéd és gondolkodás párhuzamos fejlesztését végezzük probléma-szituációk teremtésével. Matematikai természetű tapasztalatszerzés során gyakorolják a gyermekek a névutók használatát, megtanulják a téri irányok elnevezését. Szókincsbővítés a természeti és társadalmi környezettel való ismerkedés során történik (mesterségek, időjárás, gyűjtőfogalmak).

Bábozás során

Arra ösztönözzük a gyermeket, hogy gyakorolja, hogyan tud bánni hangjával. A visszahúzódozó gyermeket is motiváljuk bábbal, hogy „mögé” bújva megszólaljon. Ha a gyermek saját maga által kitalált szöveggel bábozik, fejlődik képzelete, kifejezőképessége, fantáziája.

Verselés, mesélés

Anyanyelvi nevelésünk legfőbb színtere a mese, amely alapja a játéknak, bábozásnak. A bábozás adta lehetőségeket kihasználva, a hangutánzó szavak alkalmazása során a gátlásos gyermekek beszédkedve is kialakul.

Dramatizálás, bábozás során gyakorolják a gyermekek a mondszerkesztést, párbeszédes formát, fejlődik nyelvi emlékezetük. Szókincsük bővül az irodalmi alkotásokban megismert és jelentéstartalommal bíró szavakkal. Mese, vers, mondóka a nyelvtanilag helyes mondatok formálására, tiszta kiejtésre, kifejező előadásmódra adnak lehetőséget.

Ünnepeinkhez, keresztény kulturális értékeinkhez_kapcsolódó hagyományok, irodalmi anyagok bővítik a szókincset.

A nevelési ciklus utolsó évében különös figyelmet fordítunk a tisztán artikulált, jól hangsúlyozott, helyes hangleadással, beszédhellyel előadott, folyamatos – összefüggő mondatokból álló – beszéd kialakítására, és a dominancia kialakulására.

Egyéni bánásmóddal biztosítjuk a beszédfejlődésben elmaradt gyermekek felzárkóztatását (ingergazdag környezettel, sikerélmények biztosításával, egyénre szabott fejlesztéssel).

A fejlettebb gyerekek spontán érdeklődését a betűk iránt szintén kielégítjük.

Anyanyelvi fejlesztő munkánkhoz logopédus segítségét vesszük igénybe.

Iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek:

- Helyesen, tisztán, érthetően beszélnek.
- Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszolnak.
- Szókincsük koruknak megfelelő.
- Jól használják a metakommunikációs eszközöket.
- Bátran, szívesen kommunikálnak társaikkal, és a felnőttekkel.
- Társukra odafigyelnek, türelmesen meghallgatják mondanivalójukat.
- A közölt információkat megértik.
- A kommunikációt kapcsolatfelvételtre is használják.
- Bátran kérdeznek.
- Verbális emlékezetük koruknak megfelelő.
- Egyszerűbb történeteket, mesét képesek önállóan is elmondani.
- Ismerik és használják az udvariassági szavakat.
- Élményeiket és gondolataikat el tudják mondani.
- A migráns kisgyermek is megérti az óvodai életéhez szükséges kifejezéseket, és képesek magukat megértetni.

III.5. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Gyermekcsoportjainkat a felvett gyermekek életkora, létszáma, a szülők igénye függvényében alakítjuk ki. Jelenleg 3 osztott csoportunk van: kis-, középső-, nagycsoport.

Pedagógiai munkánk tervezése

A pedagógiai munkát programunknak megfelelően tervezzük. A pedagógiai folyamat minden lényeges elemét komplex módon figyelembe vesszük. Pedagógiai terveinket a megvalósítás függvényében felülvizsgáljuk.

Az éves tervezés dokumentumainak kidolgozását, és összehangolását az óvodaigazgató irányításával végezzük annak érdekében, hogy azok lehetővé tegyék a helyi pedagógiai program követelményeinek teljesítését valamennyi gyermek számára, s összhangban legyen az intézmény más stratégiai dokumentumaival.

Az intézmény igazgatója a jogszabályi lehetőségeken belül a helyi éves nevelési tanulási ütemtervet az intézmény sajátosságaihoz igazítja.

A stratégiai tervek megvalósítását tanévekre bontjuk, amelyekben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei, az aktuális célok, feladatok. Minden nevelési év tervezésekor ütemezzük az intézmény tevékenységeinek terveit, ami az éves munkatervben és más fejlesztési, intézkedési tervekben rögzítésre is kerül. Törekszünk arra, hogy terveinkben (éves munkaterv, továbbképzési terv, ötéves intézkedési terv) jól követhetők legyenek pedagógiai programunk kiemelt céljaira vonatkozó rész céljaink, feladataink, felelőseink, a megvalósulást jelző eredménymutatóink. Szem előtt tartjuk, hogy az éves tervek és beszámolók egymásra épüljenek, követhetők legyenek az eredmények, s a következő nevelési év tervezése a nevelési év végi beszámoló megállapításai alapján történjen. Beszámolóink szempontjai illeszkednek az intézményi önértékelési rendszerhez.

Stratégiai és operatív dokumentumainkban megfogalmazott céljaink, feladataink – a csoport, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek adottságait figyelembe véve – jelennek meg tervező munkánkban és annak ütemezésében.

Intézményünk éves terveinek gyakorlati megvalósítását a pedagógusok, a belső önértékelési csoport és a szülők képviselőinek bevonásával végezzük.

Terveink elkészítése intézményünk munkatársainak és partnereinek bevonásával történik. Tervezésünk folyamán fontosnak tartjuk, hogy:

- pedagógiai munkánk feleljen meg az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések legyenek indokoltak,
- a teljes pedagógiai folyamat követhető legyen a tevékenységi tervben, a csoportnaplókban, valamint a gyermeki produktumokban.

A gyermekek egészséges- és környezettudatos életmódra nevelése folyamatosan jelen van tervező munkánkban, a gyermeki tevékenységekben, és nyomon követhető a gyermeki dokumentumokban.

A stratégiai programokban és az operatív tervekben szereplő közösségfejlesztési feladataink megvalósítását, azok tapasztalatait csoportnaplóinkban rögzítjük.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az életkornak megfelelő óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, az egyéni terhelhetőségükhöz igazodó iskolai előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A gyermekcsoportjaink nevelési – fejlesztési terveit a következő idő intervallumok alapján készítjük:

- Szokás-szabályrendszer tervezése (félévenként): napirend, hetirend, az eszközök helye, használata, együttélési szabályok, érintkezési szokások gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt között.
- Tevékenységi terv (évszakonként – havonként): a fejlesztés célja, feladata, tartalma, megvalósulása.
Tématervek öselemek szerint (Föld – Tűz – Víz – Levegő)
- Eseményterv (havonként) ünnepek, kirándulások, programok, egyéb szervezési, beszerzési feladatok.

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a **napirend** biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével. A rendszeresen visszatérő ismétlődések biztonságot teremtenek a gyermekekben. A jól megtervezett napirend segíti a megfelelő életvitel, az egészséges életmód iránti igény kialakulását.

A csoportok napirendjét óvodapedagógusaink készítik el. E napirend alkalmazkodik a gyermekek életkorához, egyéni szükségleteikhez, igazodik motiváltságukhoz, aktivitásukhoz és a változó környezethez. Alkalmat ad a differenciált tevékenységek tervezésére, folyamatosság, rugalmasság jellemzi.

Csoportjaink napirend-alakításának elvei:

Óvodánkban a csoportok napirendjét koordináljuk, összehangoljuk. A főbb napirendi pontok időpontja mindhárom csoportban megegyezik. A csoportok napirendjét óvodapedagógusaink készítik el. Kialakításánál figyelmet fordítanak a közös helyiséget használó csoportok várakozási idejének a kiküszöbölésére. E napirend alkalmazkodik a gyermekek életkorához, egyéni szükségleteikhez, alkalmat ad a differenciált tevékenységek tervezésére, folyamatosság, rugalmasság jellemzi.

Kiemelten kezeljük az szabad játék fontosságát. Törekszünk arra, hogy minden gyermek esetében, minden tevékenység során érvényesüljön a folyamatosság.

Kiemelten kezeljük még a gondozás fontosságát, e folyamatban is nevelünk, építjük kapcsolatunkat óvodásainkkal, egyúttal segítjük önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző, munkánkat segítő alkalmazottakkal.

Fontosnak tartjuk, hogy a napi levegőzésre, mozgásos lehetőségek kihasználására is jusson elegendő idő.

Óvodánk teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

A hetirendek alakításának elvei:

Az óvodapedagógusok alakítják ki csoportjuk hetirendjét, egy-egy téma, tevékenység köré csoportosítva. A rugalmasság itt is érvényesül. (Kirándulások, színházlátogatás, váratlan eseményekkor történik változás.) A vers-mese és mindennapos mozgás mellett egy fő tevékenységi formát tervezünk egy napra, figyelembe véve a hét aktuális témáját. Tudatosan tervezzük az egyes tevékenységek céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat. Többféle módszertani megoldásban gondolkodunk, azokat megfelelően, rugalmasan alkalmazzuk. A gyermeki tevékenységeket, foglalkozásokat a kitűzött célnak megfelelően, logikusan építjük fel.

Mindig megadjuk a lehetőséget arra, hogy a gyermekek érdeklődése, kíváncsisága, egy-egy téma felé fordulása alakítsa tevékenységeinket.

III.6. A gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérése

Intézményünkben a gyermekek követésnek kialakult rendje, eljárása van. Óvodai nevelésünk folyamatában a megfigyelés, mérés olyan módszer, mellyel információkat szerzünk a nevelésünk eredményeiről, a gyermekek személyiségének fejlődéséről, és a részképességeik adott állapotáról. A gyermekek értékelése az intézmény szabályzó dokumentumaiban megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és követelmények (értékelési rendszer) alapján folyik, egyedi és fejlesztésközpontú. Minden gyermekről külön dokumentációt vezetünk, mely tartalmazza az anamnézist, a fejlődési lap vezetését, az egyéni fejlesztés tartalmi elemeit és a vizuális tasak alkalmazását. A megfigyeléseket, méréseket az óvodapedagógusok a nevelési év folyamán, előre meghatározott időpontokban végzik. Az egyénre szabott értékelés a pedagógiai programnak és az egyéni fejlesztési terveknek megfelelően történik. Az intézményvezető által meghatározott időpontokban és szempontok szerint beszámolunk a gyermeki teljesítmények folyamatos megfigyelésén, mérésén alapuló egyéni teljesítmények összehasonlításáról, változásáról. A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezzük-értékeljük, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervet készítünk, módosítunk.

Felmérjük a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Hatékony gyermek-megismerési technikákat alkalmazunk. Törekszünk arra, hogy visszajelzéseink fejlesztő célúak legyenek, s beépüljenek pedagógiai kultúránkba.

A fejlődés érdekében folyamatosan tájékoztatjuk a szülőt/gondviselőt a gyermekek eredményeiről, valamint magukat a gyermekeket is a fejlettségi szintjüknek megfelelő formában.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

A cél összetett:

- a gyermekek fejlesztéséhez szükséges kiindulópont meghatározása, és
- a fejlesztés további feladatainak, területeinek kijelölése,
- a gyermek személyiségfejlődési nehézségeinek felismerése, megfelelő segítség nyújtása - esetlegesen a megfelelő szakembertől segítség kérése.

Feladata:

- a gyermeki fejlődés nyomon követése.

Nevelőtestületünk a mérés során az alábbi elveket tartja szem előtt:

- minden gyermeket önmagához képest fejlesztünk,
- a mérés alapja nem az életkor, hanem az adott gyermek adottságai,
- a mérés előfeltétele a gyermek megismerése,
- a méréseket folyamatosan végezzük a gyermekek leterhelése nélkül,
- a gyermekek teljes személyiségének fejlesztése, autonómiájának kibontakoztatása,
- a mérést úgy szervezzük meg, hogy ne zavarja a nevelési folyamatot, ezért körültekintően választjuk meg az időpontot, a helyet, és biztosítjuk a megfelelő légkört,

- reálisan és szakszerűen elemezzük és értékeljük saját gyakorlatunkban az egyéni bánásmód megvalósulását,
- a mérési és értékelési eredményeket felhasználjuk a saját pedagógiai gyakorlatunkban.

A mérés rendszere

A gyermekek fejlődésének mérését a Dr. Bakonyi Anna féle mérési rendszer elvei, útmutatásai alapján végezzük, melynek bevezetésére 2009 szeptemberében került sor óvodánkban.

Az igazgató irányításával közösen alakítottuk ki a gyermekek értékelésének közös alapelveit és követelményeit. Ügyeltünk arra, hogy hangsúlyos legyen a fejlesztő jelleg.

Az intézményvezető rendszeresen megosztja a kollégákkal a tanulási eredményességről szóló információkat, a központi mérési eredményeket elemzi, és levonja a szükséges szakmai tanulságokat.

Az eredmények elemzése és a szükséges szakmai tanulságok levonása és visszacsatolása nevelőtestületünk feladata.

A mérés területei, módszerei

A mérés területeit az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és helyi pedagógiai programunk cél- és feladatrendszere határozza meg.

A gyermeki fejlődés dokumentálása, a mérés módszereinek és eszközeinek meghatározása, a mérések időszakának kijelölése, a fejlődés nyomon követésének regisztrálási módja, nevelőtestületi döntés eredménye.

A gyermekek fejlődését a következő négy nagy terület alapján mérjük:

I. Szociális képességek

1. Társas kapcsolatok, játék, viselkedés, neveltségi szint, szokásismeret
 - társas magatartás, közösségi szokások, együttműködési képességek
 - erkölcsi megítélő képesség, udvariasság, érintkezési szokások, alkalmazkodás.
2. Érzelmek, motivációk, beállítódás, akarati megnyilvánulások

II. Értelmi képességek

1. Kognitív szféra
 - a.) Gondolkodási műveletek
 - fogalomismeret, tájékozottság,
 - összehasonlítás, megkülönböztetés,
 - következtetés, ítéletalkotás, analízis, szintézis
 - konkretizálás, általánosítás, csoportosítás, osztályozás
 - számfogalom, téri, időbeli viszonyok, szimmetria

b.) Pszichikus funkciók működése

- koncentráció, feladattartás, figyelem
- érdeklődés,
- emlékezet,
- képzelet,
- problémamegoldó képesség

2. Érzékszervi szféra, percepció

a.) Testséma ismeret

- hallás-érzékelés
- látás-érzékelés
- tapintás-érzékelés
- koordinációs működés
- téri irányok, relációk érzékelése, időérzékelés

III. Verbális képességek

1. Nyelvhasználat

- az összefüggő, folyamatos beszéd megjelenése
- a beszéd tisztasága, nyelvhelyesség

2. Verbális kommunikáció

- beszédértés
- nyelvi kifejezőképesség

IV. Testi képességek

1. Nagymozgások

- mozgáskoordináció, motoros képességek
- téri tájékozódás nagy mozgással, a cselekvés szintjén

2. Finommotorikus mozgások

- ábrázoló tevékenység (rajzolás, festés, mintázás, kézimunka)
- ábrázolás a mindennapi életben (játék, barkácsolás, díszítés)

A mérés formái:

- Az óvodai élet megkezdése előtt a gyermek otthonában tájékozódunk a családi háttérrel, amikor felvesszük az anamnézist is.
- A bemeneti állapot, az adottságok felmérése óvodába lépéskor történik, ami egy helyzetfelmérést tükröz, az egyéni fejlesztés kiindulópontja.
- A folyamatos nyomonkövetést elengedhetetlennek tartjuk a mérés folyamatában, mert az egyes képességek nem egyszerre és nem egyenletesen fejlődnek. Dokumentálása a fejlődési lapon történik.
- A tanköteles korú gyermekek esetén az óvodai fejlettségi szint jelző lap kiadására kerül sor.

II. TEVÉKENYSÉGFORMÁK, TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

IV.1. Játék

Célunk:

- Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.
- Megfelelő napirend kialakításával biztosítani a szabad játék zavartalanságát, kiemelt jelentőségét.
- A játéktevékenységen keresztül a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, képességeinek fejlesztése, a megfelelő differenciálás által.
- Érzelmi, akarati tulajdonságainak alakítása.
- Szociális, társas viselkedésüknek, magatartásuknak formálása.
- Élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakoztatása.

Feladatunk:

- Megfelelő csoportléggkört, esztétikus környezetet, helyet, időt és eszközt biztosítani a különböző játékformákhoz, elmélyült tevékenységekhez, mint pl. mozgásos játékok, szerepjátékok, építő- és konstruáló játékok, szabályjátékok, bábozás, dramatizálás.
- Folyamatosan biztosítani a játék szabadságát.
- A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez megfelelő eszközök és a szabad választás lehetőségének biztosítása.
- A játékhoz használt eszközök minden gyermek számára biztonságosan hozzáférhetők legyenek.
- Fontos feladatunk a gyermekek játéktevékenységének indirekt irányítása, a tudatos jelenlét által.
- Nyugodt, érzelmi biztonságot adó légkör megteremtése, és folyamatos fenntartása.
- Ingergazdag, cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása.
- A játéktér olyan mobilizálható kialakítása, hogy a gyermekek játékigényüknek megfelelően maguk is szabadon átrendezhessék.
- Sokszínű tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása, mely az egész személyiséget fejlesztő élményforrás lehet a gyermek számára.

Megvalósítási elveink:

Az óvodáskorú gyermek legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége a játék, ezért kreatív, alkotó légkört biztosítunk gyermekeink számára. Tudatos jelenlétünk teszi lehetővé a gyermekek közötti játékapcsolat kialakulását is. Minden gyermek maga dönti el, hogy kivel és mivel szeretne játszani. A szabad játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül játszhatnak önállóan, vagy társaikkal.

A különböző típusú játékoknak állandó, ill. variálható helye van, amit a gyermekekkel közösen alakítunk ki. Állandó helye van a mesesaroknak, a nagyobb teret igénylő építő játéknak, amely a mesélés, bábozás, dramatizálás helye is.

Természetpolcon helyezük el az év során összegyűjtött terméseket, leveleket, növényeket, s a „természet kincseit” is. Ugyanez szolgál állatok, növények gondozására is.

Állandó helye van a rajzoláshoz, gyurmázáshoz, festéshez, barkácsoláshoz szükséges eszközöknek. A gyermekek szükség esetén a csoportszobát is átrendezhetik, asztalokból, székekből, terítőkből kuckókat építhetnek maguknak. A játékeszközök könnyen elérhetőek, veszélytelenek és könnyen tisztíthatóak.

A gyermekek játéktere lényegesen megnövekszik az udvaron, ezért itt minél több mozgásos játékra ösztönözzük őket. A tornaszerek, csúszdák, OVI-FOVI pálya, mezítlábas sétány biztosítja gyermekeink mozgásigényének kielégítését. A sajátos nevelést igénylő gyermekek esetében fokozottan ügyelünk a biztonságos eszközhasználatra. Ha szükséges, egy-egy fejlesztési területhez speciális eszközök is rendelkezésre állnak.

A **szabad játék** során, a játék folyamatosságának érdekében elegendő időt hagyunk a befejezésre, az elmélyült játékot nem zavarjuk meg más tevékenység felkínálásával, s lehetőséget adunk a játék későbbi folytatására.

A **kezdeményezett játék** esetében pedagógiai szándékkal teremtünk olyan helyzeteket, melyben a gyermek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében ajánlunk fel játéktevékenységet. A kezdeményezett játéknak akkor van helye, ha úgy látjuk, hogy az a gyermek érdekében történik, mégpedig úgy, hogy azok elősegítik sajátos fejlődését, és találkoznak igényeivel.

Anyanyelvi nevelésünk legfőbb színtere a mese, amely alapja a játéknak, bábozásnak. A bábozás adta lehetőségeket kihasználva, a hangutánzó szavak alkalmazása során a gátlásos gyermekek beszédkedve is kialakul.

Mindig tiszteletben tartjuk gyermekeink játékválasztását. Óvodásaink játékának megfigyelése közben követjük nyomon fejlődésüket, így tudjuk megvalósítani az egyéni bánásmódot, s a megfelelő differenciálást, kompetenciák fejlesztését. Észre tudjuk venni a fejlődés folyamatosságát, vagy az esetleges megtorpanást.

Együttjátás során megismertetjük az érdeklődő gyermekeket az új játékok használatának ismeretére. Segítjük a kreatív önkifejezés fejlődését.

A gyermekek játékába csak szükség esetén avatkozunk be, a játéktevékenység megzavarása nélkül. Azonban, ha a szituáció úgy kívánja, és a gyermekek igénylik, mi is játszótársként veszünk részt a játékban.

A játék fenntarthatóságát szolgáló szabályrendszert folyamatosan közvetítjük gyermekeink felé, a nagyobbakkal pedig már közösen alakítjuk. Figyelünk arra, hogy hazájukat elhagyni kényszerülő kisgyermekek is megtalálják a nekik megfelelő tevékenykedési formát a játékon belül.

Példát adunk a különbözőség elfogadására a játék során is, szeretetteljes odafigyeléssel, toleranciával. Empatikus magatartásunk mintául szolgál gyermekeinknek.

Az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek:

- Örömmel, önfeláldozóan játszanak, képesek élményeik eljátszására, elmélyültek, kitartóak.
- Gyermekük képesek több napon keresztül is ugyanazt a játéktémát együttesen játszani.
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték, abban szívesen vállalnak szerepet.
- A barkácsolás folyamán újabb és újabb ötletekkel próbálkoznak, óvodáskor végére képesek lesznek különböző anyagok kombinálására is.
- A barkácsolás, a szerepjáték és a bábozás természetes eszköze, alkotórésze.
- Konstruálás során létrehozhatnak egyre bonyolultabb építményeket, alkotásokat, azok lemásolására is képesek.
- Az ismert mesét többször is dramatizálják, bábozzák.
- Betartják a társas viselkedés elemi szabályait.
- Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására.
- A szabályok betartására társaikat is figyelmeztetik.
- Problémahelyzetekben törekszenek a kreatív megoldásra.
- A gyermekek játékában jelen van az egészséges versengés, de soha nem csap át az egymással szembeni negatív érzelmek kifejezésére.

IV.2. Verselés, mesélés

Célunk:

- A gyermek érzéki,- érzelmi, értelmi, és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek, mondókák, dúdolók zeneiségével, rímeinek csengésével.
- A nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználat, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása.
- A korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- A magyar kultúra értékeinek, többek között a népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit tartalmazó mesék, klasszikus és kortárs irodalmi művek átörökítése.
- Interkulturális nevelés.
- A szülők nevelési szemléletének formálása.

Feladatunk:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása.
- A mesélés szokásainak, rítusainak kialakításával a gyermekek ráhangolódására és a mesék befogadására való segítése.
- Lehetőséget teremteni a mesélés, verselés, bábozás, dramatikus játékok mindennapi megvalósítására, azok kellékei mindenki számára elérhetők, jól hozzáférhetők legyenek.
- Élőszavas mesélés előtérbe helyezése.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel.
- Biztosítani, hogy az irodalom öröm, élmény forrása legyen a gyermek számára.
- Elsősorban a magyar népi hagyományokat, ill. a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit tartalmazó műalkotásokból választás, ezen túl mai kortárs irodalmi művekből és a hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek hazájának kulturális értékeiből.
- Az irodalmi élmény befogadásához szükséges „szertartás” kialakítása.
- Az irodalmi anyag kifejező közvetítése a gyermekek részére.
- A gyermekek motiválása az irodalmi élmény befogadására.
- Rendszeres bábozási, dramatizálási élmény nyújtása.
- A könyvek használatának, megbecsülésének alakítása.
- Irodalmi művek ajánlása a szülőknek.
- A mesélés szerepének megismertetése szülői körben.

Megvalósítási elveink:

Lényegesnek tartjuk, hogy nyelvileg tiszta és értékes mesét, verset mondjunk gyermekeinknek. A mese és a vers, az anyanyelv közegén át az emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. Megalapozza az irodalmi fogékonyságot. Különös gondot fordítunk arra, hogy az általunk választott irodalmi anyag megfeleljen az

óvodáskorú gyermekek szemléletmódjának, világképének. Ügyelünk rá, hogy igazolja vissza a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást is kínáljon.

Az irodalmi anyagnak abból az ágából választunk, ami eredetileg is az anyanyelvi szájhagyományban termett és terjedt tovább.

Fontos számunkra, hogy motívumát, szerkezetét, szabályait, nyelvét tekintve a választott anyag feleljen meg a gyermekek életkori igényeinek. Kiemelten kezeljük a népmeséket, népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit és meséit, de helyet kapnak a klasszikus és kortársi irodalmi művek is.

A napi tevékenység során többször mondunk mondókát, rövid verset, mesét, kitalált történetet, valamint más népek, nemzetiségek meséit.

A verselés, mondókázás, dúdolás az egész napi tevékenységünket áthatja.

Ezzel hozzájárulunk a gyermekek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. Meseválasztásunk tudatos, gyermekközpontú, illeszkedik az adott korosztályhoz, egyéni fejlettségi szintekhez. Előnyben részesítjük az élőszavas mesélést.

A kiválasztott versek, mesék elősegítik a környezet megszerettetését, az évszakok szépségének felfedezését. Az óvodába kerülő 3-4 éves gyermekeknek nagyon fontos a felnőtt közelsége, ezért főleg ölbéli játékokat játszunk velük. Az egyszerű, rövid állatmeséken, mondókameséken, rövid verseken, mondókákon keresztül próbáljuk a gyermekeket hozzászoktatni a mesék végighallgatásához. A könyvek megszerettetése érdekében bármikor lapozhatnak leporellókat, színes képeskönyveket. Kiváló alkalmat ad a könyvvel való bántásmód szabályainak gyakorlására is.

Főként a környezetről, az időjárásról, az évszakok megfigyeléséről, természeti jelenségekről, tárgyak, állatok megszemélyesítésével létrehozott mondókákat, verseket válogatunk. Óvodánkban helyet kapnak a vidám, groteszk, humoros versek, csúfolók is.

Az óvodáskor vége felé sor kerül hosszabb állatmesék, tréfás mesék és tündérmesék egyszerűbb változatainak elmondására. Ugyanazt a mesét többszöri hallás után fejdíszekkel és jelmezekkel dramatizálhatják, elbábozhatják a gyermekek.

A délutáni csendes pihenő előtt a nagyobbak már próbálkozhatnak a mesemondással, mese kitalálásával.

Óvodánkban fogadunk bábosokat, hogy gyermekeinknek minél változatosabb élményekben legyen részük.

Minden lehetőséget kihasználunk annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek az egészséges társaikhoz hasonló irodalmi élményhez jussanak. Ehhez kapcsolatosan mindig kihasználjuk az esetleges fejlesztési lehetőségeket.

Az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek:

- A gyermekek játék közben szívesen ismételtetik az odaillő verseket, mondókákat.
- Ismernek népmeséket, népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat.
- Életkoruknak megfelelően ismernek a magyarság történelmét feldolgozó mondákat, valamint klasszikus és kortársi irodalmi műveket.
- Igénylik, várják a mesehallgatást, segítenek a feltételek kialakításában.
- Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik.
- Az ismert meséket szívesen bábozzák, dramatizálják, lerajzolják.
- Megjegyeznek gyermekmondókákat, verseket, meséket.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, eljátszani.
- Képesek a folytatásos mese szálait felidézni, elkezdett történeteket fantáziájuk segítségével folytatni.
- Szívesen nézegetnek képeskönyvet, azt megbecsülik, vigyáznak épségére.
- Ismerik a színházi magatartás alapvető szabályait.

IV.3. Ének, zene, népi játék, tánc

„A zene nem magánosok kedvtelése, hanem lelki erőforrás, amelyet minden művelt nemzet igyekszik közkinccsé tenni.

Kapja meg belőle részét minden magyar gyermek.”

/Kodály Zoltán/

Célunk:

- A gyermek zenei ízlésének formálása, a közös éneklés, közös énekes játék által.
- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása.
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.
- A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népdal, a népszokások és a népi hangszerek megismerése által.
- Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet töltsön be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Feladatunk:

- Zenei élmény nyújtása, zenei anyanyelv megalapozása, nyelvi képesség fejlesztése a népdalok, mondókák, gyermekdalok, zenei fejlesztő játékok által.
- Igényes, zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal-és zenei anyag – választás.
- A speciális nevelést igénylő gyermekek számára is biztosítani a megfelelő zenei élményeket.
- Az óvodában is játszható énekes népszokások válogatása.
- Ritmusérzék fejlesztése, éneklési készség és a harmonikus, szép mozgás alakítása.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal.
- Igényes hangszerjátékkal és zene kiválasztásával a zenei fogékonyság megalapozása.
- A játékok hangulatának megteremtéséhez változatos, esztétikus, motiváló hatású, élményt előhívó eszközök biztosítása.
- Magunk is örömmel veszünk részt a közös éneklésben.

Megvalósítási elveink:

Programunk Kodály Zoltán által összegyűjtött néphagyományra, Forrai Katalin gyermekdalaira, a Kompetencia Alapú Óvodai Programcsomag Zenevarázs című kiegészítő kötetére, valamint kortárs művészeti alkotásokra épül.

A felhasznált zenei anyagot igényesen, a gyermekek életkorára, illetve az adott korcsoportra vonatkoztatva válogatjuk ki. A 3 évre megtervezett ének – zenei nevelést elősegíti az egyéves fejlesztési tervünk.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A fokozatosság elvét a zenei anyag feldolgozásában és a játékok sorrendjében is figyelembe vesszük. A környezet hangjait mindhárom korcsoportban felfedeztetjük, lehetőséget szerint saját környezetben.

Az ének – zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel, mikrocsoportos formában szervezzük, a dalos körjátékok kötött formát öltenek.

Zenei nevelésünk már a gyermek óvodába lépésekor **kiscsoportban** megkezdődik. Zenei anyanyelvünk művészeti értékei a mondókák, énekes játékok, melyeket már a befogadás alatt alkalmazunk. Mintaadással szoktatjuk óvodásainkat a tiszta éneklésre. Napi gyakorisággal mondjuk a testmondókákat, ölbéli játékokat, amelyek által a gyermekek biztonságérzetét is fokozzuk. A mondókázást mozgással kötjük egybe, ezáltal fejlesztjük ritmusérzéküket, mozgáskultúrájukat.

Középső- és nagycsoportban figyelembe vesszük, hogy a gyermekek zenei hallása már fejlettebb. Ekkor már képesek önmaguk és társuk örömeire is kitalálni dallamot, ritmust, mozdulatot, egyszerűbb tánclépéseket.

Az egyenletes löktetést, ritmushangsúlyokat különböző mozgásformákkal érzékeltetjük. Sok tapasztalatszerzési lehetőség nyújtása során megértik a zenei fogalompárokat (gyors – lassú, halk – hangos). Játsszunk dallambújtatást, zenei kérdés – felelet játékot is.

Valamennyi csoportunkban jól hozzáférhetően helyezzük el a ritmushangszereket, amelyeket a szabad játék során bármikor használhatnak a gyermekek. Az egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok együtt énekelnek a mindennapokban, de ez teszi színesebbé ünnepeinket is.

Zenehallgatási anyagot az aktuális heti témához kapcsolódóan választunk bármely történelmi korból és néptől. Szívesen meghallgatunk hazájukat elhagyni kényszerülő családok kultúráját tükröző alkotásokat is. Egyetlen szempontunk, a zene művészi értéke.

Minden lehetőséget kihasználunk annak érdekében, hogy speciális nevelést igénylő gyermekek is zenei élményhez jussanak.

Zenei nevelésünk során is más tevékenységi formákkal összekapcsolva a komplexitást érvényesítjük.

Az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek:

- A gyermekek szorongás nélkül képessé válnak az egyedül éneklésre.
- Örömmel játszanak együtt énekes játékokat.
- Felismerik és meg tudják különböztetni a zenei fogalompárokat.
- Képesek különböző módon énekelt dalok kezdőmagasságát átvenni.
- Harmonikusan tudnak együtt mozogni, táncolni.
- Segítséggel tudnak térformát kialakítani (kör, csiga, hullámvonal).
- Ismerik a ritmusjátékos hangszereket, használni is tudják egyenletesség és ritmus kifejezésére.
- Érzékenyen figyelnek a természet, valamint a környezet hangjaira.
- Képesek betartani az énekes játékok szabályait, tudnak alkalmazkodni egymáshoz.
- A migráns kisgyermekek is szívesen kapcsolódnak be társaik énekes játékába, éneklésébe, mondókázásába.
- Korukhoz képest tisztán énekelnek.
- Zenei érzékenységük koruknak megfelelő.
- Szívesen hallgatnak zenét.
- Ismerik a népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, ritmusokat.
- Fejlettségükhöz mérten a sajátos nevelési igényű gyermekek is rendelkeznek az általunk közvetített zenei alapismeretekkel.

IV.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

„Az ábrázolás nem a kéz munkája, hanem
az agy, a szív munkája.
Alapja a gazdag érzelmi világ.”
/Szappanos István/

Célunk:

- A gyermekek szabad és kreatív önkifejezésének biztosítása, sok-sok élmény és fantázia segítségével.
- Tér, forma, szín képzelet gazdagítása.
- Szép iránti fogékonyság, esztétikai érzékenység kialakítása.
- Képi, plasztikai kifejezőképesség fejlesztése.
- Különböző tevékenységeken keresztül az esztétikum befogadása és átélése.
- Verbális tudás leképezése az alkotás során.
- Ismerkedjenek meg népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek is részesüljenek az alkotás élményében.

Feladatunk:

- A gyermekek rácsodálkoztatása a szépre, az esztétikumra.
- Népművészeti elemek, szokások, hagyományok, nemzeti szimbólumok, esztétikus tárgyi környezet megismertetése.
- Megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása a gyermekek ábrázoló tevékenységéhez.
- A gyermekek forma, - és színeképzetének kialakítása.
- Látási, tapintási, mozgási érzéklek összerendezése.
- Az ábrázolás lehetőségének biztosítása az egész nap folyamán, a gyermekek számára elérhető helyen.
- A természetes anyagok, termékek előnybe részesítése.
- Új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra nevelés.
- Egy-egy korcsoportban a gyermekek közötti képességbeli különbségek figyelembevétele.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek részére is alkotási élmény biztosítása.
- Az eszközök helyes használatának differenciált megtanítása, fókuszálva a speciális nevelést igénylő gyermekekre.

Megvalósítási elveink:

Óvodánkban az ábrázolás szervezeti formája kötetlen, mely egyénileg, vagy mikrocsoportban is történhet. Folyamatosan, az egész nap folyamán biztosítunk rá lehetőséget. Tudatosan tervezünk egy témát, mely kapcsolódik egész heti tevékenységeinkhez. Választott anyagunk komplexen kapcsolódik az alkalmakhoz, ünnepekhez, évszakokhoz, őselemekhez, egyéb tevékenységekhez. Az élményekre alapozott szabad témaválasztást minden életkorban biztosítjuk.

A csoportszobákban lehetőséget adunk az anyagok és az eszközök önálló tárolására, előkészítésére, rendberakására. Az ábrázolási eszközöket óvodásaink számára biztonságosan,

jól hozzáférhető helyen tároljuk. Ügyelünk arra, hogy a szükséges eszközök megfelelő számban álljanak rendelkezésre, biztosítva ezzel az egyenlő hozzáférés lehetőségét.

Az egész nap folyamán biztosítunk arra lehetőséget, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek is, az egyéni bánásmód folytán sikerélményhez jussanak alkotómunkájukban. Amennyiben szükséges, ehhez speciális eszközöket is biztosítunk.

A 3-4 éves gyermekeinket tapasztalatszerzés útján ismertetjük meg az anyagokkal, eszközökkel, technikákkal, alapszínekkel, s az eszközök használatával. Ütögetve, nyomkodva, simítva ismerkednek meg az anyagok tulajdonságaival, alakíthatóságával.

Középső csoportban a képalakító képességet fejlesztjük tovább, az élményekhez kapcsolt témajavaslatokkal. Ösztönözzük őket a változatos színhasználatra. Természetes anyagokból és termésekből, képek komponálására inspiráljuk gyermekeinket. Lehetőséget teremtünk arra, hogy egyazon munkán több kisgyermek is tevékenykedjen.

Nagycsoportban az átélt élmények alapján ösztönözzük gyermekeinket az eseményábrázolásra. Ekkor már plasztikai munkákkal térben is próbálkozunk. Bevonjuk őket játékkellékek készítésébe is, melyeket játékaikban fel is tudnak használni. Megismertetjük őket a különböző technikák vegyesen való használatával.

Koruknak, érdeklődésüknek, fejlettségüknek megfelelően mindhárom csoportban megismertetünk gyermekeinkkel egy-egy műalkotást, népművészeti elemet művészeti könyvekből, vagy séta, kirándulás alkalmával. Hagyományaink felidézésekor ismerkedünk népszokásokkal, a magyarság mondavilágával, nemzeti szimbólumainkkal. Alkalmat adunk a hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekeink hazájából származó művészei alkotásokkal való ismerkedésre is.

Az udvaron is megteremtjük a lehetőséget az ábrázolás, barkácsolás különböző technikáinak gyakorlására.

Lehetőséget teremtünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Az óvodai élet során a következő ábrázolási technikákkal ismertetjük meg gyermekeinket:

- festés,
- rajzolás,
- mintázás,
- nyomdázás,
- kézi munka,
- építés,
- képalakítás.

Az óvoda helyiségeinek, csoportszobáinak megfelelő díszítésével alakítjuk gyermekeink ízlését, szép iránti fogékonyságát.

Az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek:

- Bátrak, ötletesek az ábrázolás különböző technikáiban, színhasználatban.
- Biztonsággal használják az ábrázolás eszközeit.
- Formaábrázolásuk változatos, emberábrázolásuk részformákat is tartalmaz.
- Élményeiket képesek megjeleníteni.
- Megfelelő a finommotorikus képességük, biztos a vonalvezetésük.
- Ismerik a különböző technikákat, azokat képesek alkalmazni.
- Vizuális észlelésük, megfigyelésük, emlékezetük koruknak megfelelő.
- Szívesen alkotnak közösen a többi kisgyermekkel, ötletet, javaslatot adnak, saját döntésük alapján mérlegelnek.

- Ábrázolásuk során kitartóak.
- Alkotás közben ügyelnek környezetük, saját maguk és munkájuk tisztaságára.
- Szeretik maguk körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszítik környezetüket.
- Térlátásuk koruknak megfelelő.
- Képesek rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra, képesek esztétikai élményt alkotni.
- Ismernek 2-3 műalkotást, népművészeti elemet, népi magyar mondát, klasszikus és kortárs művet, jellegzetes építményt.
- Ismerik hagyományainkat, népszokásainkat, nemzeti szimbólumainkat.

IV.5. Mindennapos mozgás

Célunk:

- A gyermek anatómiai fejlődésének elősegítése.
- A gyermekek egészségének megőrzése, óvása, egészséges életvitel megalapozása.
- Az ellenálló és teherbíró képesség, valamint az edzettség növelése.
- Természetes mozgásigény kielégítése, az örömteli mindennapos testmozgás igényének megalapozása.
- A személyiség akarati tényezőinek fejlesztése.
- Mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása.
- Rendszeres mozgás által a légző- és keringési rendszer erősítése.
- Csont-és izomrendszer teherbíró képességének fejlesztése.
- Mozgáson keresztül a szociális képességek fejlesztése.

Feladatunk:

- Természetes mozgások fejlesztése.
- Testi képességek fejlesztése: erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.
- A különböző mozgásformák elsajátításában a gyermekek mozgástapasztalataira, játékos kedvére, és speciális igényeire építünk.
- Harmonikus, összerendezett nagy- és kismozgások fejlődésének segítése.
- Fontos személyiségjegyek kialakítása: bátorság, kitartás, fegyelmezettség, különbözőség elfogadása, szabálykövetés, tanulási képesség fejlődése.
- Megelőzés és korrigálás végzése a mozgások során: mezítlábas-, valamint tartásjavító torna.
- A mozgásos tevékenységek igazítása a gyermekek életkorához, fejlettségéhez.
- A mozgás a mindennapi óvodai élet szerves részét képezze.
- Biztosítani a gyermekek szabad mozgását az egész óvodai nap folyamán.
- Különös figyelem fordítása a különböző mozgásigényű gyermekek differenciált fejlesztésére.
- A speciális nevelési igényű gyermekek szakember utasításai alapján végzett fejlesztése.
- A helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása.

Megvalósítási elveink:

A mindennapos testmozgásnak, játékos – utánzó - mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek a teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. Gondot fordítunk arra, hogy az életkoruknak megfelelő mozgásformák, óvodásaink pozitív énképének kialakulásához járuljanak hozzá.

A szervezett mozgásos tevékenység alkalmával a kooperatív mozgásformákat széleskörűen alkalmazzuk, ilyenkor mi is együtt mozgunk a gyermekekkel. A foglalkozások egy részében biztosítjuk, hogy a gyermekek kérései teljesüljenek, hiszen ők is kitalálhatnak gyakorlatokat, mozdulatokat, játékokat. Mindig lehetőséget adunk a differenciálásra, hogy minden gyermek a saját tempójában haladhasson, kedvére gyakorolhasson.

A játékot, a játékoságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a mozgásos tevékenységekben.

Óvodánkban a mozgás fejlesztését az alábbi területeken valósítjuk meg:

1. Spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység
2. Szervezett mozgásos tevékenység
3. Irányított, mindennapos mozgásfejlesztés

1. Spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység

A mozgás óvodánkban nem csak a mindennapos- és szervezett testnevelés során valósul meg, hanem a játékidőnek is szerves része.

Ezekben a tevékenységekben a csoportszoba berendezéseit használva, gyermekeink számára megadva az átrendezés lehetőségét, biztosítjuk a megfelelő eszközöket. Ezért könnyen mozgatható bútorokat, kiegészítőket használunk. Nem gátoljuk a gyermekek csoportszobájában, szabad játék alatt támadt ötleteit. Az udvari játék, mozgás serkentésére minden fejlettségi szinten gondoskodunk eszközökről és lehetőségről.

2. Szervezett mozgásos tevékenység

Kiscsoportban

A nagymozgások fejlesztése a hangsúlyosabb. A gyermekek a feladatokat csak cselekvéssel, bemutatással értik meg. E korban még meghatározza a szerep a cselekvést. A gyakorlatokat utánzással, utánzásos mondókázással végezzük.

Az egészséges személyiség fejlődéséhez hozzátartozik, hogy a gyermekeknek önmagukról egyre pontosabb információi legyenek. Ilyenkor, a legtermészetesebb módon ismertetjük meg őket testrészeikkel és azok funkcióival.

Középső csoportban

A nagymozgások fejlesztése mellett, a testrészekkel és térirányokkal való megismerkedés a hangsúlyos. Fokozottan törekszünk a gyakorlatok minél szebb és pontosabb kivitelezésére.

Szabályjátékokat is játszunk már, amelyek megkívánják a gyermekektől a fejlettebb együttműködést és a társra való odafigyelést.

A gimnasztikai gyakorlatokat ők már képesek vezényszavakra végrehajtani. Kiváló alkalmat ad ezek ismételtetése a verbális fejlesztésre is.

Versenyjátékok alkalmával ügyelünk arra, hogy a kisebb teljesítményű gyermekek önbizalma ne csökkenjen, a jobbak ne érezzék fölényüket.

Nagycsoportban

A mozgásformák az előző korcsoportok gyakorlataira épülnek, de azok végrehajtása precízebb, szebb. Kiemelt szerepet kapnak ebben a korcsoportban az észlelést és a finommotorikát fejlesztő gyakorlatok.

Ebben a korban kedvelik legjobban óvodásaink a futó, fogó, versenyjátékokat. Példaadással, konkrét szabályközvetítéssel inspiráljuk őket az egészséges versenyszellemre.

A gimnasztikai gyakorlatok egyre változatosabb formáit alkalmazzuk. Kéziszerkeztetésével segítjük el a tárgyval való koordinált mozgást. A dobógyakorlatok alkalmazásával jól tudjuk fejleszteni szem-kéz koordinációjukat.

3. Irányított, mindennapos mozgásfejlesztés

Programunkban az óvodai mozgásfejlesztés szerves része a mindennapi frissítő torna is. Ezt minden korcsoportban naponta legalább 20 perces időtartammal szervezzük meg. E tevékenység napirendbe illesztését minden óvodapedagógus maga dönti el, spontán, vagy szervezett formában. A mindennapos irányított testmozgás részét képezik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztjük az alapvető mozgáskészségeket és az ehhez kapcsolódó más készségeket.

Az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek:

- A mindennapi mozgás hatására teljesítőképességük koruknak megfelelő, mozgásuk ügyes, összerendezett.
- Tudnak térben és időben tájékozódni.
- Tudnak szabályok felállításáról döntést hozni.
- Képesek versengeni egymással, betartják a szabályokat, s nem keserednek el túlságosan a kudarctól.
- Megszeretik a mozgást, azt igénylik is.
- Ismerik, megértik a vezényszavakat.
- Tudnak sort, oszlopot alakítani.
- Tudnak társaikra figyelni, hozzájuk alkalmazkodni.
- Igényükké válik a rendszeres, mindennapos mozgás.
- Fizikai erőnlétük, állóképességük koruknak megfelelő.
- Rendelkeznek a koruknak megfelelő mozgásos kompetenciákkal (egyensúlyérzék, szem-kéz koordináció, téri irányok felismerése, kialakult testséma).
- Korukhoz képest fejlett az önuralmuk, toleránsak, együttműködőek, társaikkal és a felnőttekkel segítőkészek.

IV.6. A külső világ tevékeny megismerése

Célunk:

- A természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása.
- A szűkebb és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a közösséghez tartozás, az összefogás, a természeti-, emberi-, tárgyi világ értékei iránt. Azok nevének, értékeinek védelmének megismertetése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek is jussanak a fejlettségükhöz mért tapasztalatokhoz.

Feladatunk:

- Gyermekeink számára a környezet tevékeny megismerésének lehetővé tétele.
- A tapasztaláshoz, megismeréshez alkalom, hely, idő, valamint egyenlő hozzáférés biztosítása, a spontán és szervezett ismeretek szerzésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Önálló véleményalkotási és döntési képességek fejlődésének elősegítése.
- A tevékeny élet megkedveltetése, a gyakorlati életben való eligazodás segítése.
- Változatos tevékenységek biztosítása felfedezésre, megfigyelésre, megismerésre.
- Témaválasztásnál a lakóhely, környezet sajátosságainak figyelembevétele.
- Fenntarthatósági szemlélet formálása, a környezettudatos magatartás alakítása.
- Ünnepek és hagyományörzés formájában, az egyetemes nemzeti kultúra értékeinek, hagyományainak közvetítése, a közösséghez való tartozás, összefogás élményének felkeltése.
- Olyan tapasztalatokhoz juttatás, mely elősegíti a környezetben való, s életkornak megfelelő biztos eligazodást, tájékozódást.

Megvalósítási elveink:

Szűkebb és tágabb környezetünk megismerése, óvodai nevelésünk egészében, komplexen érvényesülő folyamat. A gyermekeket, aktivitásuk, érdeklődésük és fejlettségi szintjük ismeretében olyan tapasztalatokhoz juttatjuk, melyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz elengedhetetlenek.

Segítjük gyermekeink irányítottan és spontán szerzett tapasztalatainak feldolgozását. A környezettel való ismerkedés során személyes példamutatással alakítjuk óvodásaink társas kapcsolatainak fejlődését. Differenciáltan fejlesztjük a beszédmegértő- és nyelvi kifejező képességüket. Érzékeltetjük velük a környezet szépségét, védelmének fontosságát.

A tapasztalatszerzési lehetőségek tervezésénél az egyes témaköröket a négy őselem (tűz, víz, föld, levegő), vagy az évszakok szerint választjuk meg. A tématerv – javaslatok mindhárom csoportunkban azonosak, feldolgozásuk az életkori sajátosságok, a fokozatosság, fejlettségi szint figyelembe vételével történik, megfelelő differenciálással.

Gyűjtjük a természet kincseit, megtapasztaltatjuk jellemzőiket, biztosítjuk az egyenlő hozzáférést. Minden csoportszobában természetsarkot alakítottunk ki, ahol állatokat gondozunk, s mindig csírázik, hajt, zöldell valamilyen növény. Ezáltal a növények, állatok fejlődéséről, az azokhoz szükséges feltételekről, gondozásáról hasznos ismeretekhez juttatjuk óvodásainkat. Ugyancsak természetsarkunkban gyűjtjük sétáink, kirándulásaink, vagy akár az

udvari játék során talált kincseinket, melyeket aztán felhasználunk kezdeményezéseink, valamint barkácsolás, alkotás alkalmával. Kísérleteket végzünk, mérünk, kompetenciákat fejlesztünk.

Megfigyeljük az évszakok, a természet szépségeit, színeit, jelenségeit, s az időjárást.

Megismertetjük, megszerettetjük a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, népszokások értékeit, ezek megóvását szorgalmazzuk.

Megtartjuk a következő világnapokat:

- okt. 4. – Állatok napja,
- márc. 22. – Víz világnapja
- ápr. 22. – Föld napja.
- máj. 10. – Madarak és fák napja.

Lehetőséget adunk szűkebb és tágabb környezetünkkel való ismerkedésre, ellátogatunk az orvosi rendelőbe, iskolába, postára, boltba stb. Séták, kirándulások alkalmával gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait. Ismerkedünk a vízi-, légi-, szárazföldi járművekkel.

Állataink gondozásában a gyermekek is aktívan részt vesznek. Télen a madarak rendszeres etetéséről, nyáron itatásáról gondoskodnak. Tapasztalatokhoz juttatjuk őket a háziállatok, madarak, bogarak életéről.

Virágos-, zöldség-, és illatkertünket gyermekeinkkel közösen folyamatosan gondozzuk.

Családi képek nézegetése közben beszélgetünk a család tagjairól, munkájáról, lakcímről.

Ismerkedünk testünkkel, a testrészekkel, érzékszervekkel, s azok szerepével.

A mindenkori középső csoportunk részt vesz az általunk szervezett 3 napos „Erdei óvoda” programon.

A speciális nevelési igényű gyermekeinkkel a környezet szépségeit ugyanúgy felfedeztetjük, mint egészséges társaikkal.

Szervezeti formák

Jellegüknél fogva a séták, kirándulások kötöttek. Ilyenkor jellemzőek a beszélgetések, spontán vagy irányított megfigyelések. A tapasztalás, élménygyűjtés, változatos formában történik, átszövi egész óvodai napunkat. A természet szépségére a szabad játék során gyermekeinket bármikor rácsodálkoztatjuk, amikor alkalom nyílik rá. Örömmel vesszük gyermekeink nyitottságát, valamint „felfedezéseiket”.

Az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek:

- Ismerik a környezetükben lévő néhány intézményt.
- Tudják lakásuk címét, szüleik nevét, foglalkozását.
- Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról, testrészeikről, érzékszerveikről.
- Felismerik a napszakokat, valamint a napszakok és a napirend összefüggését.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellegzetességeiket.
- Életkoruknak megfelelő problémamegoldó képességgel rendelkeznek.
- Ismerik az ember, állat, növény, fogalmát, a környezetükben lévőket megnevezik, védik, gondozzák.
- Ismerik az alapvető közlekedési szabályokat, közlekedési eszközöket.
- A tárgyak, jelenségek közötti összefüggéseket felismerik.
- Önálló véleményalkotásra képesek mind a társas kapcsolatokban, mind a környezet alakításában.
- Szívesen tartózkodnak közösségben, érzik, hogy ők is egy közösség tagjai.

IV.6.1. Matematikai jellegű ismeretszerzés

Célunk:

- A matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának elősegítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.
- A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása.
- Logikus gondolkodás megalapozása.
- Differenciált képességfejlesztés alkalmazása a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében.
- Eligazodás a gyakorlati életben, tevékeny élet megkedveltetése.
- Az iskolai alkalmassághoz szükséges matematikai kompetenciák elsajátíttatása.

Feladatunk:

- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása.
- Érdekes, gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtetése.
- Matematikai tartalmú játékok során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembevétele.
- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikrocsoportos szervezéssel.

Megvalósítási elveink:

Programunk a komplexitásra törekszik, melyben a matematikai jellegű tapasztalatszerzéseket is fontosnak tartjuk.

A gyermekek életkori sajátosságai és fejlettségi szintjét figyelembe véve a matematikai tapasztalatszerzéseket több formában valósítjuk meg:

- spontán játékos tapasztalatszerzéssel,
- irányított megfigyelésre épülő tapasztalatszerzéssel,
- gyakorlati problémafelvetéssel-, és megoldással,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatokkal,
- általunk kezdeményezett foglalkozásokkal.

Fontosnak tartjuk, hogy kisgyermekkorban a család által nyújtott matematikai ösztönzéseket időben kövesse a tudatosabb óvodai nevelés, a gyermek egyenletes fejlődését biztosító módszerekkel. Ennek érdekében a szülőkkel végzett kapcsolattartás folyamán adunk próbált iránymutatásokat gyermekük otthoni matematikai jellegű fejlesztéséhez.

Gyermekeink életkorának, fejlettségi szintjének függvényében az alábbi tevékenységeket végezzük, a matematikai képességek kialakulásának segítésére:

1. Összehasonlítások tulajdonságok szerint:

- Szétválogatás szín, forma, nagyság, hosszúság, szélesség, mennyiség, élő-élettelen stb. szerint.
- Sorba rendezések megnevezett tulajdonságok szerint.
- Sorozatok létrehozása, összehasonlításuk, igazságuk eldöntése.
- Változások megmutatása, megnevezése.
- Irányított összehasonlítások: magasabb – alacsonyabb, hosszabb – rövidebb, szélesebb – keskenyebb, vastagabb – vékonyabb.

2. Számfogalmak:

- Mennyiségek összehasonlítása becsléssel, majd összeméréssel: magasság, hosszúság, szélesség, vastagság, bőség stb. szerint.
- Halmazok összemérése párosítással: több, kevesebb, ugyanannyi, számlálás 10-ig.
- Mérések különböző egységekkel.
- Tő- és sorszámnevek megismerése.

3. Geometria:

- Összehasonlítások forma szerint.
- Szétválogatások geometriai tulajdonságok szerint.
- Szimmetriai játékok.
- Tükörképjátékok.
- Tájékozódás térben és síkban.
- Irányok megkülönböztetése (alá, fölé, mellé, jobbra, balra, közé, alatt, fölött, mellett, jobboldalon, baloldalon).
- Labirintusban való tájékozódás.
- Rész – egész viszony felfedezése.

Az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek:

- Logikus gondolkodásuk, logikai következtetéseik koruknak megfelelő.
- Értik és helyesen használják a mennyiségekkel és a halmazokkal kapcsolatos összehasonlítást kifejező szavakat.
- Hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tudnak mérni.
- Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni.
- Képesek a térben tájékozódni.
- Helyesen használják a névutókat.
- Problémamegoldó képességük életkoruknak megfelelő, számfogalmuk a 10-es számkörben mozog.
- Az alapvető formákat felismerik, azonosítják: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- Képesek részekből egészet kirakni.
- Ismerik az alapvető mértani testeket, azokat képesek felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- Van tapasztalatuk a tükörképről, szimmetriáról.
- Azonosságokat, különbségeket képesek felismerni és megfogalmazni.

IV.7. Munka jellegű tevékenységek

„A kisgyermek, amit hall, elfelejti, amit lát,
már inkább megjegyzi,
de amiben tevékenyen ő is részt vesz,
az bizonyára bevésődik emlékezetébe.”

Célunk:

- A gyermeki munka különböző fajtáinak megismertetése és megszerettetése játékos tevékenységekbe ágyazva.
- A munkavégzéshez szükséges képességek alakítása: feladat megértése, eszközhasználat, önállóság, önértékelés, önbecsülés, kitartás, feladattudat, kötelesség- és felelősségvállalás.
- Óvodásaink közösségi kapcsolatainak fejlesztése a kötelességteljesítés által.

Feladatunk:

- Nyugodt, bizalmon alapuló, szeretetteljes légkör biztosítása.
- Megfelelő eszközök, és azok hozzáférhetőségének biztosítása.
- Elegendő munkalehetőség szervezése.
- Megfelelő hely és elegendő idő biztosítása a munka elvégzésére a folyamatosság érdekében.
- A munkafajták és azok mennyiségének folyamatos bevezetése.
- A differenciálás elvének érvényesítése a feladatadaskor, különös tekintettel a sajátos nevelési igényű gyermekekre.
- A munka folyamatos, konkrét, reális, a gyermekhez mérten fejlesztő hatású értékelése.

Megvalósítási elveink:

A különböző munkaformákat, amelyeket a gyermekek önmagukért, környezetükért, vagy a közösségért végeznek, a játékból alakítjuk ki.

Kezdeti segítségnyújtásainkat lassanként felváltja a gyermekek önállósága, öntevékenysége. Mintaadásunk az eszközfogásra és a sorrendiségre is kiterjed.

Tevékenységeinket úgy szervezzük, hogy óvodásaink gyakran átéljék a munka jellegű tevékenység örömét, ezáltal sikerélményt biztosítunk.

A fokozatosság elvének biztosítása a munkafajtákra és a munka mennyiségére egyaránt vonatkozik. A munka szükségességét és nélkülözhetetlenségét az állandósággal és folyamatossággal ismertetjük fel.

A gátlásos, visszahúzódó, illetve sajátos nevelési igényű gyermekeket is bevonjuk a munkafajták elvégzésébe, figyelembe véve testi és értelmi képességeiket.

Értékelésünk buzdító, megerősítő, figyelembe véve a gyermekek különböző fejlettségét, életkorát. Az önállóság kialakulása során formáiban és tartalmában fokozatosan változik a gyermekek munkavégzése, ami egyre magasabb fokú együttműködést eredményez. Így válnak a gyermeki munkavégzéshez szükséges képességek egyre pontosabbá, fejlettebbé.

A kiscsoportos gyermekek első munkalehetősége az önmagukért végzett tevékenység, az önkiszolgálás. Ez alapozza meg a közösségért végzett munkát, mivel a helyes szokások így már kiscsoportban kialakulnak.

A befogadás időszaka alatt együtt végezzük a gyermekekkel a tisztálkodás teendőit, így tanulják meg a testápolás sorrendiségét. Étkezéskor az evőeszközöket önmaguknak helyezik az asztalra, majd étkezés után a megszokott, kijelölt helyre. Rendszeresen alkalmat adunk ilyenkor az evőeszközök rendeltetésszerű használatának rögzítésére, valamint a helyes terítési-, ill. illemszabályok gyakorlására. A játékeszközök önálló kiválasztására és elrakására is szoktatjuk gyermekeinket.

Középső csoportban a saját személyiségükkel kapcsolatos teendők végzése mellett megjelenik a naposi munka, amely már a közösségért végzett tevékenységi forma. Igényességüket fokozzuk a teendők bővítésével, a környezet-, a növény- és állatgondozásban való részvétellel. Ügyesebb gyermekek már a sepréssel is próbálkozhatnak.

Nagy csoportban már a gyermekek végzik a munka megosztását is. Önálló környezetszépítő munkát is folytatnak, mint pl.: polc letörlése, dekoráció kihelyezése, játékok tisztítása.

A madarakat a téli időben folyamatosan etetjük, nyáron kerti madáritatóból itatjuk. Az etetésben mindhárom csoportunk aktívan részt vesz. Állathatózó segítségével meg is nevezzük a hozzánk látogató madarakat. A veteményeskertet, a virág- és fűszerkertet a középső- és nagycsoportosok gondozzák. A kisebbek megfigyeléseket végeznek, segítkeznek a betakarításban. Így mindhárom csoportunk együtt örül a munka eredményének. Mindhárom csoportunkban adunk gyermekeinknek alkalomszerű feladatokat, kisebb megbízatásokat.

Az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek:

- A gyermekek örömmel, szívesen végeznek munka jellegű tevékenységeket egyénileg és közösen.
- Az önkiszolgáló tevékenységeikre fordított idő fejlettségük növekedésével egyre csökken.
- Pontosan megértik, hogy mit várunk el tőlük, és azt önállóan teljesítik.
- Munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.
- Szívesen teljesítenek egyéni megbízatásokat.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Önként segítik a kisebbeket, segítőkészek a felnőttekkel, észreveszik, ha valakinek segítségre van szüksége.
- Közreműködnek a növény- és állatgondozásban, környezetük védelmében.

III. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

A kapcsolattartás és az együttműködés során használjuk az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.

Az intézmény partneri körének azonosításában, valamint a partnerek igényeinek és elégedettségének megismerésében az intézményvezető személyesen is közreműködik.

Óvodánk pedagógiai programjával összhangban a vezetés irányításával történik meg a külső partnerek azonosítása, köztük a kulcsfontosságú partnerek kijelölése. Az intézmény munkavállalói rendszeresen tájékoztatva vannak a külső partnereinkről.

A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően működünk együtt a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel. Élő szakmai kapcsolatrendszer alakítunk ki az intézményen kívül is. Terveink elkészítése során egyeztetünk érintett külső partnereinkkel.

A kiemelt kulcsfontosságú partnereink igényeit rendszeresen felmérjük, elégedettségüket kérdőívek alkalmazásával vizsgáljuk. Tájékoztatásukat és véleményezési lehetőségeiknek biztosítását folyamatosan felülvizsgáljuk, visszacsatoljuk és fejlesztjük.

Intézményvezetőnk által, a jogszabályban előírt módon tájékoztatjuk az partnereinket elért eredményeinkről. Óvodánkkal kapcsolatban lévő partnerek tájékoztatására az intézmény igazgatója és az óvodapedagógusok többféle kommunikációs eszközt, csatornát használnak, ilyenek: a verbális, nyomtatott, elektronikus, valamint internetes felület. A kommunikáció módjának kiválasztása mindig az adott helyzettől, feladattól, egyéni szükséglettől függ, és feltételezhetően a leghatékonyabb tájékoztatási mód.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében óvodánk nyitott a külhoni magyar óvodákkal való együttműködésre, szakmai kapcsolat kialakítására.

Magunk is rendszeresen részt veszünk különböző társadalmi, szakmai szervezetek munkájában és a helyi közéletben.

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában nyitottak és kezdeményezők vagyunk.

V.1. Családdal

Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja gyermekeink fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családokkal való együttműködésünk. Fontosnak tartjuk, hogy az intézmény vezetése és érintett pedagógusa megfelelő mennyiségű információval rendelkezzen minden gyermek szociális helyzetéről. A szülőket egyenrangú nevelőpartnernek tekintjük, amelynek alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás. Nyílt, őszinte a kapcsolatunk a szülői házzal.

Törekszünk a családokkal való jó kapcsolat kiépítésére, mely alapja a hatékony segítségnyújtás lehetőségének. A jó kapcsolat által a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek mindegyikénél rendelkezünk megfelelő információkkal, és alkalmazzuk azokat a nevelő, fejlesztő és oktató munkánkban.

A gyermekeket óvodába lépésük előtt meglátogatjuk otthonukban, szülői értekezleteket tartunk, amit a későbbiekben is rendszeresen folytatunk. A szülővel történő fokozatos befogadás segíti óvodásaink zökkenőmentes beilleszkedését, melynek során figyelembe vesszük a család szokásait. Tiszteletben tartjuk a más országból hazánkba települt családok kultúráját, sajátosságait.

Gyermekeink egyéni fejlődéséről folyamatosan, hitelesen tájékoztatjuk a szülőket, kérjük együttműködésüket. Az információcserének óriási nevelő szerepet tulajdonítunk. Nyílt

napokat, fogadóórákat tartunk, munkadélutánokat, közös családi programokat, szülőknek szóló előadásokat szervezünk.

A szülőket meghívjuk az anyák napi, évzáró ünnepélyünkre, nyílt napokra, farsangi bálunkra, családi pik-nik délutánt szervezünk gyermekeikkel. A Szülői Szervezet vezetőit a legtöbb ünnepélyünkre, rendezvényünkre meghívjuk. Aktívan tevékenykednek, koordinálják és kezdeményezik ők is a folyamatos együttműködést a család és az óvoda között.

Az óvodánkba járó gyermekek szüleinek elégedettségéről rendszeresen tájékozódunk, mely kérdőíves módszerrel történik. Minden második nevelési évben egy alkalommal (február hónapban), 1 – 4-ig terjedő skálát tartalmazó kérdőívet juttatunk el a szülőkhöz. Az értékelést akkor tartjuk elvégezhetőnek, ha a kérdőíveknek legalább 70%-a kitöltésre kerül és visszajut az óvodapedagógusokhoz.

V.2. Bölcsődével

A két intézmény között fontosnak tartjuk, olyan tartalmas, jó kapcsolat kialakítását, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, megértését, ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenő mentesebbé válik.

V.3. Iskolával

A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban abban a naptári évben, amelyben a hatodik, legkésőbb amelyben a nyolcadik életévét betölti, tankötelessé válik. A sajátos nevelési igényű gyermekek iskolába lépéséről a Tanulási Képességeket Vizsgáló Bizottság Szakvéleménye, az óvodapedagógusok véleménye alapján a mindenkori engedélyező szerv dönt.

Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja a két intézmény nevelőmunkájának összehangolását, együttműködését. Arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, kapcsolatteremtőek, együttműködő legyenek, képessé váljanak az iskola megkezdésére.

Személyes, élő a kapcsolatunk az alsó tagozatos nevelőkkel, kölcsönösen látogatjuk egymást. Tapasztalatokat gyűjtünk, azokat megbeszéljük, beépítjük a nevelő munkánkba.

- Ősszel meglátogatjuk az első osztályosokat az iskolában.
- Az alsó tagozatos nevelők nagycsoportosainkkal tavasszal ismerkedhetnek az óvodában. Utolsó szülői értekezletünk meghívott vendége mindig a leendő 1. osztályos tanító, aki gyakorlati tanácsokkal látja el a szülőket.
- A nagycsoportosokkal tavasszal vendégeskedünk az első osztályban, így pozitív távlatként tárjuk fel számukra az iskolát.
- Ugyancsak a legidősebb óvodásaink részt vesznek az iskola által szervezett „Suli kóstoló” délutánokon.
- Részt veszünk az első osztály nyílt napján.

A kérdéses gyermekeknél az iskolaérettségi vizsgálatokat az alsó tagozatos nevelők munkaközösség-vezetőjének, valamint az iskola fejlesztő-pedagógusának közreműködésével végezzük, s ezután kérjük a Pedagógiai Szakszolgálat véleményét.

Gyermekeink iskolába lépése után is figyelemmel kísérjük fejlődésüket. Többi partnerünkhöz hasonlóan, az iskolában is végzünk igény-és elégedettségi vizsgálatot. Meghatározott szempontok alapján kérjük a gyermekek megfigyelési eredményeinek rögzítését kérdőíves formában 1 – 4-ig terjedő skálán. A vizsgálatban azon tanítók vesznek részt, akik első osztályába az óvodánkból kikerült gyermekek járnak.

V.4. Fenntartóval

Folyamatosan kapcsolatot tartunk az Önkormányzat polgármesterével, jegyzőjével, dolgozóival az emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében a jogszabályoknak megfelelően. Problémáink megoldását az együttműködés, a megoldásra törekvés jellemzi. Ünnepeinkre, rendezvényeinkre meghívjuk községünk polgármesterét, jegyzőjét, Feketeerdő polgármesterét és a Képviselő-testület tagjait.

Az óvodavezető évente beszámol a képviselő-testületnek az intézmény működéséről, részt vesz a költségvetéssel kapcsolatos testületi ülésen, valamint azokon a rendezvényeken, ahová meghívást kap.

A folyamatos kapcsolat fenntartása és erősítése elégedettségi vizsgálattal egészül ki. Cél, a korrekt, egymásra figyelő munka megtartása. A felmérés interjú formájában történik, minden második nevelési év februárjában.

V.5. Pedagógiai Szakszolgálattal

Munkatársaikkal személyes a kapcsolatunk. Szakembereik segítik a munkánkat, fogadják, fejlesztik sajátos nevelési igényű gyermekeinket, segítenek az utazó gyógypedagógus igénybevételében. Szakvéleményük alapján irányítjuk gyermekeinket a megfelelő fejlesztési területre.

Logopédusuk évente felméri a nagycsoportos korú gyermekek fejlettségét, az ő javaslata alapján tesszük meg a szükséges intézkedéseket.

V.6. Megyei Szakértői Bizottsággal

Szakembereikkel hivatalos kapcsolatot tartunk fenn. A sajátos nevelési igény felmerülése esetén, vagy az iskolára való alkalmasság kérdésessége esetén irányítjuk gyermekeinket hozzájuk. Az ő szakvéleményük alapján adjuk meg a megfelelő fejlesztést, kutatjuk fel a megfelelő szakembert az arra rászoruló óvodásaink segítésére. Ugyancsak a Szakértői Bizottság tesz javaslatot arra, hogy az általunk beutalt kisgyermek megkezdheti-e az iskolát, vagy még egy évig óvodai nevelésben részesül.

V.7. Mosonmagyaróvári óvodákkal

Személyes kapcsolatot tartunk fel a Vackor óvodával, mely „Zöld bázisóvodaként” működik. Rendszeresen részt veszünk programjaikon, segítséget nyújtanak a környezettudatos szemléletmód óvodában való megvalósításában.

V.8. Megyei Pedagógiai Oktatási Központtal, a Magyar Óvodapedagógiai Egyesülettel

Figyelemmel kísérjük felkínált képzéseiket, programjaikat. Érdeklődésünknek, szakmai fejlődésünknek megfelelően veszünk részt azokon.

A Megyei Pedagógiai Oktatási Központtal személyes a kapcsolatunk. Megyei szaktanácsadónk s a listás szaktanácsadók folyamatosan segítik szakmai fejlődésünket, megújulásunkat.

V.9. Közművelődési intézményekkel

- A Mosonmagyaróvári Művelődési Központ szolgáltatásaiból évente igénylik a szülők középsős és nagycsoportos gyermekeik számára az alkalmankénti színházi előadásokat.
- A bábszínházak szolgáltatásait esetenként helyben, a tornatermünkben szervezzük, a szülők igényeinek megfelelően minden óvodásunk részére. Így a kiscsoportosok is részesülhetnek színházi élményben.
- Alkalmanként a községi könyvtárba is ellátogatunk.

V.10. Egészségügyi szervekkel

A háziorvos évente megvizsgálja óvodásainkat, s a rászorulókat megfelelő szakrendelésre irányítja. Tanköteles gyermekeinkről testi fejlettségük alapján megállapítja, hogy iskolaérettek-e.

A védőnővel folyamatos, személyes a kapcsolatunk. Rendszeresen látogatja az óvodát, többször ellenőrzi a gyermekek haját, a tavaszi kiscsoportos szülői értekezletünk állandó vendége, melyen előadást tart az egészséges életmódról, táplálkozásról.

A fogorvos évente végzi óvodásaink fogászati szűrését.

V.11. Gyermejkölési Szolgálattal, Családsegítő Szolgálattal, Gyámügyi Hivatallal

Kapcsolatunk tartalma: prevenció és a segítségnyújtás, jelzőrendszer működtetése, közös családlátogatások, írásbeli tájékoztatás, beszámolás, tájékoztatás segítségnyújtási lehetőségekről.

Kapcsolattartásunk formája: személyes és írásbeli, valamint értekezleteken, előadásokon való kölcsönös részvétel.

Gyakorisága: folyamatos, illetve meghíváshoz kötött.

V.12. Oktatásügyi Közvetítő Szolgálattal

Kapcsolattartásunk tartalma: a szülők és az intézmény közötti vitás kérdések független vizsgáló általi eldöntés.

Kapcsolattartásunk formája: személyes és írásbeli, illetve meghallgatásokon való részvétel.

Gyakorisága: eseti.

V.13. Alapítványunk kuratóriumával

Kapcsolattartásunk tartalma: tájékoztatás az alapítvány pénzügyi helyzetéről, az intézmény támogatási lehetőségeiről,

Kapcsolattartásunk formája: személyes és írásbeli, illetve gyűlések, értekezletek alkalmával.

Gyakorisága: évente négy alkalommal az alapítvány elnöke beszámol a kuratórium tagjainak az alapítvány működéséről.

V.14. Oktatási Hivatallal

Kapcsolattartásunk tartalma: szakmai, jogi segítségnyújtás, szaktanácsadás, szakértés, hatósági ellenőrzés, adatszolgáltatás.

Kapcsolattartásunk formája: személyes és írásos.

Gyakoriság: eseti, szükséges esetben folyamatos.

VI. SAJÁTOS FELADATUNK

VI.1. Gyermekvédelemmel kapcsolatos óvodapedagógusi tevékenységünk

Gyermekvédelmi munkánk fő feladata a prevenció és a segítségnyújtás. Minden óvodapedagógusunk feladatköréhez hozzátartozik, s e feladatok ellátásához szükséges lépéseket minden nevelési évben rögzítjük csoportnaplójukban. Óvodapedagógusaink a gyermekvédelmi felelőssel szükség szerint közösen mennek családlátogatásra. Óvodánk gyermekvédelmi felelőse konzultáción, továbbképzéseken való részvétellel, önképzéssel bővíti ismereteit.

Folyamatosan tartja a kapcsolatot a helyi Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjével, szükség esetén a nevelési tanácsadó pszichológusával. Évente felmérjük a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket. Számon tartjuk, hányan nevelkednek csonka családban. Folyamatosan figyelemmel kísérjük e gyermekek óvodába járását.

Nevelőmunkánk során igyekszünk a hiányt érzelmileg pótolni szeretetteljes gondoskodással, egyéni bánásmóddal. Az önkormányzat rendszeres nevelési segéllyel, a térítési díj átvállalásával segíti a nehéz anyagi helyzetben lévő családokat.

A rászoruló családokkal folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, kölcsönös bizalmon alapuló beszélgetéseket folytatunk, segítjük őket és gyermekeiket a beilleszkedésben.

A szülők pedagógiai kultúráját a következőkkel fejlesztjük:

- fogadóórákon személyes tanácsadással,
- „Neveljünk együtt” faliújsággal,
- szakkönyvek ajánlásával,
- ismeretterjesztő előadásokkal.

VI.2. Szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

A hátrányos helyzetű gyermeknek az értelmi képessége nem tér el az átlagtól, csak a környezeti tényezők gátolják eredményességében (szülők alacsony iskolázottsága, alacsony jövedelem, időskorú környezet, csonka család, a társadalmi mobilitás hiánya, pszichés hátrányok, stb.).

Óvodánkban, a gyermekvédelmi munka szerves része a szociális hátrányok feltárásában és enyhítésében való aktív részvétel. Ennek koordinálását és a családgondozóval való folyamatos kapcsolattartást gyermekvédelmi felelősünk végzi.

Napi munkánkban mindannyian komolyan vesszük, hogy az elsődleges jelzőrendszer szerepét töltjük be, így tudatosan figyelünk a hozzánk járó gyermekek otthonról hozott szokásaira, viselkedésbeli változásaira. Törekszünk a családokkal való jó kapcsolat kiépítésére, mely alapja a hatékony segítségnyújtás lehetőségének.

Mindenképpen szociálisan hátrányos helyzetet okoz a szülők munkanélkülisége, alacsony jövedelme, a kereset rossz beosztása, italozó, esetleg kábítószerrel való életmód, játékszenvedély, rövidebb és hosszabb távú tervezés hiánya, urbanizáció negatív hatásai. A negatív irányba elmozduló szociális helyzet észlelésekor elsődleges feladatunknak tartjuk a helyzetfelmérést, majd a hátrányos helyzet megszüntetésére irányuló tevékenység lehetséges eszközeinek megkeresését.

Ez lehet:

- Szoros kapcsolat a fenntartóval és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő gyermekek minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- Segítségnyújtás a családnak a szemléletváltáshoz, a tervezéshez támpontokat, mintát adunk, és állandó kapcsolatot tartunk a családdal.
- A munkanélküliség vagy alacsony kereset miatti hátrányt szociális támogatás megszerzésével csökkenteni lehet. Ha a szülő képes arra, hogy maga intézze, akkor csak a lehetőségeket ismertetjük, ha nem, akkor személyes segítséget ajánlunk fel, és érdekükben a lehető legkörültekintőbben és hatékonyan járunk el. A lehetőségek ismertetését szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás, személyes beszélgetések alkalmával végezzük.

Pedagógiai tevékenységünk a hátrányok leküzdésére:

- a nevelők és a gyermekek segítő, személyes kapcsolatai,
- családlátogatások,
- a szülők és a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- az óvodai gyermekvédelmi felelős tevékenysége,
- differenciált fejlesztés,
- egészségnevelés,
- mozgástevékenység rendszeres, hatékony biztosítása,
- nemzetiségi kultúra és hagyományápolás,
- tehetséges gyermekek felkészítése,
- egyéni fejlesztő foglalkozások,
- élményszerzés biztosítása,
- egyenlő hozzáférés biztosítása,
- kulturális rendezvényeken való részvétel,
- pályázatok írása.

Feladataink:

- a mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása,
- praktikus ismeretek, tevékenységek, szokás és szabályrendszer kialakítása,
- egészséges életmódra nevelés,
- a mozgás megszerettetésével az egészséget értéknek tekintő gondozásmód kialakítása, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényére való nevelés,
- tolerancia, segítőkészség kialakítása, másság elfogadása,
- térítési díjkedvezmény, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, beóvodázási támogatások kezdeményezése.

Szülőknek felajánlott segítség szinterei:

- szülői értekezletek, egyéni megbeszélések, fogadóórák,
- folyamatos rendszeres tájékoztatás a család működését segítő szolgáltatásokról,
- szülőkkel közös programok szervezése.

VI.3. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Óvodai nevelésünk közvetlen célja az esélyegyenlőség biztosítása terén, a szegényebb családok gyermekeinél jelentkező kognitív hátrányok mérséklése. Tevékenységünk legnagyobb mértékben nevelési, pedagógiai irányultságú, mely a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő fejlődését szolgálja.

Az esélyegyenlőség megvalósításában a következő területekre fókuszálunk:

Szociális hátrányok kompenzálása pedagógiai tevékenységünk során

Nem kívánjuk átvenni a család, a szociális ellátórendszer szerepét, inkább mélyebb együttműködésre törekszünk a szülőkkel, gyermekjóléti szolgálattal, a fenntartóval, az iskolával, a civil szervezetekkel és más intézményekkel. Közvetlenül az óvodában csak a nevelési, szocializációs folyamatot akadályozó tényezők gátlásában tudunk hatékonyan részt venni. Integrált nevelési elveink, mérési, értékelési, egyéni-fejlesztési feladataink, a pedagógiai munkánk egészére kihatnak, nem csak hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vannak hatással. Valamennyi óvodánkba járó gyermek magas szintű ellátásban részesül.

Intézményi kapacitások fejlesztése

Az esélyegyenlőség megvalósítására folyamatosan biztosítjuk a megfelelő emberi erőforrásainkat. Lényegesnek tartjuk a belső fejlesztést, ami az óvodai dolgozók felkészültségének, tájékozottságának javítását jelenti. Ilyen például a kötelező és választható továbbképzések, hatékony belső kommunikáció és munkamegosztás, motiváció, konfliktusok megfelelő kezelése.

Feladataink az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések megvalósításában

1. Szervezési feladatok

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása (a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében, a beóvodázási programért felelős személy vagy team kijelölése).
- Integrációt elősegítő csoportalakítás (olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlását).
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- A szülők munkába állását lehetővé tevő nyitva tartás kialakítása.

2. Nevelőtestület együttműködése

- Munkacsoportok szervezése.
- Rendszeres team munka.
- Jelzőrendszer hatékony működtetése.
- Esetmegbeszélések.
- Továbbképzéseken való részvétel, a tanultak átadása.

3. Pedagógiai munka kiemelt területei

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis).
- Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése).
- Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés).
- Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás, mozgás).
- Környezettudatos magatartás megalapozására irányuló nevelés.
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése.
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kompetencia alapú nevelés, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei).

4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

- Rendszeres egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia - vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése.
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok).
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, táborok szervezése; rendezvények látogatása).
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzügyi hozzájárulások fedezetének hiányában).

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal

- Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása).
- Védőnői hálózat, egészségügyi szervek (a gyermekek óvodai beiratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás, rendszeres egészségügyi vizsgálat).
- Szakmai szolgáltatók (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása).
- Civil szervezetek (a gyermekek óvodai beiratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés).

6. Óvoda-iskola átmenet támogatása

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása).

- Iskolaválasztás (a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével, a sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás) támogatása.
- Az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása (kölsönös szakmai segítség, folyamatos kapcsolattartás, egymás programjain való részvétel).
- A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében.

7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.
- A gyermekek egyénre szabott befogadásának biztosítása.
- Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon.
- Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása.
- Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése.
- Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása.

8. Intézményi önértékelés, eredményesség

- Intézményi önértékelés készítése.
- Eredményesség (indikátorok teljesülése: beóvodázási arány, hiányzás csökkenése, iskolakezdés megfelelő időben, sajátos nevelési igényűvé minősítés csökkenése, normál tantervű, integrált iskolai környezetbe történő beiskolázás, szabad iskolaválasztás érvényesülése, iskolaérettség elérése) mérése a pedagógiai programunk által meghatározott mérési rendszer alapján.
- Intézményünkben nyilvántartjuk elért eredményeinket.

VI.4. Speciális szolgáltatásaink

Óvodapedagógusaink megfigyelései, valamint a Tanulási Képességeket Vizsgáló Rehabilitációs és Szakértői Bizottság javaslata alapján biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését, megfelelő szakember, helyi, valamint utazó gyógypedagógus igénybe vételével, valamint az óvodai nevelés során egyéni, differenciált fejlesztéssel.

Térítésmentes szolgáltatásunk még a logopédia. Speciális fejlesztés beszédhibás gyermekek részére hetente egy alkalommal. A mosonmagyaróvári Pedagógiai Szakszolgálat logopédusa ősszel felmérést végez a nagycsoportban, tavasszal a középsőben, a rászorulókkal egyénileg foglalkozik. Minden szülővel felveszi a kapcsolatot, egyénre szabott útmutatást, fejlesztő füzetet ad, így a szülő is aktívan közreműködhet gyermeke helyes beszédének kialakításában, hiszen az iskolai írás – olvasás alapja a tiszta beszédképzés. Középső csoportban a tavaszi szülői értekezlet állandó meghívott vendége óvodánk logopédusa.

Ahogy a nagycsoportosok beszédhibája megszűnik, úgy vonja be a fejlesztésbe a középső csoportosokat.

VII. SZAKMAI DOKUMENTUMAINK

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

A Dunakiliti Kiserdei Óvoda Pedagógiai Programja

A Dunakiliti Kiserdei Óvoda Éves Munkaterve

Kompetencia Alapú Óvodai Programcsomag és kiegészítő mellékletei

Intézményi Önértékelési rendszer

Az óvoda éves Pedagógiai munkaterve

A gyermekcsoportok nevelési – fejlesztési terve

Az egyéni fejlődés – fejlesztés dokumentumai

Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését, fejlődését segítő dokumentum

Felvételi mulasztási napló

VIII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az intézmény nevelőtestülete

Az óvoda Pedagógiai Programjában foglaltakkal kapcsolatosan magasabb jogszabályban biztosított **általános véleményezési jogával élve** a dokumentumról a nevelőtestületi elfogadás előtt a jogszabályban biztosított határidő betartásával véleményt alkotott. A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

.....
dátum

.....
aláírás
a nevelőtestület nevében

.....
dátum

.....
aláírás
a köznevelési foglalkoztatottak nevében

Az óvodában működő Szülői Szervezet

A szülői képviselő, a dunakiliti Kiserdei Óvoda Pedagógiai Programjának elfogadásához magasabb jogszabályban meghatározott a véleményezési jogát korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta. A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

.....
dátum

.....
aláírás
Szülői Szervezet elnöke

Fenntartó

A magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez az egyetértési jogát korlátozás nélkül a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta és megadta a települési önkormányzat.

P.h.

.....
dátum

.....
aláírás
Dunakiliti Önkormányzat Képviselő-testülete

Az óvoda 3./2025.(08.29.) számú határozatával elfogadott Pedagógiai Programot a nevelőtestület képviselőjében döntési hatáskörében 4./2025.(08.29.) számú határozatával jóváhagyta az intézmény vezetője.

P.h.

.....
dátum

.....
aláírás
igazgató

IX. MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet

IX.1. Érvényességi rendelkezések

Óvodai pedagógiai programunk a nevelőtestület határozata szerint 2025. szeptember 01-től, határozatlan ideig érvényes.

Intézményünk a fenti időponttól szervezi munkáját a jelen program alapján minden óvodai csoportunkban.

A programban megfogalmazott feladatok megvalósulását az óvodavezető, s a csoportban dolgozó óvodapedagógusok minden nevelési év végén írásban értékelik.

Programunk módosításának, új program írásának indokai:

- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,
- ha egyéb érdekegyeztető fórum módosítást javasol.

A programot módosítjuk:

- törvényi változáskor,
- óvodánk alapító okiratának megváltozásakor.

Pedagógiai programunk, az általa meghatározott tervező dokumentumok, valamint SZMSZ-ünk és hozzá tartozó mellékletek elkészítése, módosítása során felhasználjuk az ellenőrzések alkalmával feltárt információkat.

A program módosítását az óvodavezető hagyja jóvá, s az a fenntartó egyetértésével válik érvényessé. A módosított programot a jóváhagyást követő nevelési év szeptember 1-től kell bevezetni.

Óvodánk helyi programjának egy-egy példánya megtalálható:

- a fenntartónál,
- az igazgatói irodában,
- az óvodapedagógusoknál,
- az óvoda könyvtárában,
- az óvoda honlapján,
- az irattárban.

IX.2. Felhasznált irodalom

- Az óvodai nevelés programja OPI 1989.
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodanevelés országos alapprogramjáról
- Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan? Országos Közoktatási Intézet, Szolnok
- Nagy Jenőné: Csak tiszta forrásból. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet, Szolnok
- Labáth Ferencné-Gilicze Zoltán-Kovács Erika: Óvodai nevelés kompetenciaterület – Elméleti alapvetések
- Kompetencia Alapú Óvodai Programcsomag és kiegészítő mellékletei
- Hatályos törvényi rendelkezések
- Önértékelési kézikönyv óvodák számára
- Tanfelügyeleti kézikönyv óvodák számára

IX.3. Kötelező eszközjegyzék listája

Helyiségeink

<i>Helyiségek megnevezése</i>	<i>Előírás</i>	<i>Tényleges állapot</i>
Csoportszoba	3	3
Gyermekágy/fektető tároló helyiség	3	3 (tárolás a csoportszobákban megoldott)
Tornaszoba, sportszertárral	1	1
Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	1	1 (tornaszobával közösen)
Óvodapszichológusi helyiség	1	nem kötelező
Játszóudvar	1	2
Intézményvezetői iroda	1	1
Intézményvezető-helyettesi iroda	1	1 (nevelői szobával közösen)
Tagintézmény-, intézményegységvezető- helyettesi iroda	1	nincs rá szükség
Óvodatitkári iroda	1	nem kötelező
Nevelőtestületi és könyvtárszoba	1	1
Általános szertár/raktár	1	tároló szekrényekkel megoldott
Többcélú helyiség (szülői fogadásra, tárgyalásra, ünnepek megtartására alkalmas helyiség)	1	megoldott
Orvosi szoba, elkülönítő szoba	1	megoldott
Gyermeköltöző	3	3
Gyermekmosdó, WC helyiség	3	3
Felnőtt öltöző	1	1
Felnőtt mosdó	1	1
Felnőtt WC helyiség	1	1
Felnőtt zuhanyzó	1	1
Mosó, vasaló helyiség	1	1
Szárító helyiség	1	megoldott
Felnőtt étkező	1	1
Főzőkonyha	1	1

Melegítő konyha	1	nincs rá szükség
Tálaló-mosogató	1	1
Szárazáru raktár	1	1
Földesáru raktár	1	1
Éléskamra	1	1
Karbantartó műhely	1	nem kötelező
Kerekesszék tároló	2	nem kötelező
Ételhulladék tároló	1	1

Helyiségeink bútorzata és egyéb felszerelési tárgyai

<i>Helyiségek megnevezése</i>	<i>Előírás</i>	<i>Tényleges állapot</i>
1. Csoportszobák		
óvodai fektető	75	69
gyermekszék	75	93
gyermekasztal	15	15
fényvédő függöny	ablakonként 1	ablakonként 1 redőny
szőnyeg	3	3
játéktartó szekrény vagy polc	csoportonként 2	csoportonként 5 készlet
könyvespolc	csoportonként 1	csoportonként 2
élősarok állvány	csoportonként 1	csoportonként 1
textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	csoportonként 1	csoportonként 5
edény- és evőeszköz-tároló szekrény	csoportonként 1	csoportonként 1
szeméttartó	csoportonként 1	csoportonként 2
hulladék szelektálására alkalmas edények	intézm. 1	3
2. Tornaszoba		

tornapad	2	5
tornaszőnyeg	1	2
bordásfal	2	9
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet	1	3
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	3 gyermek egyidejű foglalkoztatásá- hoz	megfelelő
3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba		
a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök		a pedagógiai programban foglaltak szerint.
tükör (az asztal szélességében)	1	1
asztal	1	1
szék	2	egy gyermek, egy felnőtt.
szőnyeg	1	1
játéktartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc	1	1
4. Óvodapszichológusi szoba	1	szükség szerint biztosított
5. Játsszódudvar		
kerti asztal	gyermek- csoporton- ként 1	5
kerti pad	gyermek- csoporton- ként 1	5
babaház	gyermek- csoporton- ként 1	3
udvari ivócsap, ivókút	intézm. 1	2
udvari homokozó	gyermek- csoporton- ként 1	3
takaróháló	homokozón- ként 1	3

mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermeklét- számmal arányosan	megfelelő
6. Intézményvezetői iroda		
íróasztal és szék	1-1	1-1
tárgyalóasztal, székekkel	1+ped. létsz.	megfelelő
telefon	1	1
könyvszekrény	1	1
iratszekrény	1	2
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	1
7. Intézményvezető-helyettesi iroda		
íróasztal és szék	1-1	1-1
iratszekrény	1	3
telefon	1	1
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	1
8. Nevelőtestületi szoba		
fiókos asztal, ami egyben eszköz előkészítő munkaasztal is	pedagógus létszám szerint 1	1
szék	pedagógus létszám szerint 1	1
könyvtári dokumentum	500	1.549
könyvszekrény	2	2
9. Gyermeköltöző		
öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermek- létszám figyelembe vételével	megfelelő
öltözőpad	gyermek- létszám figyelembe vételével	megfelelő

10. Gyermekmosdó, WC helyiség		
törülközőtartó	gyermek- létszám figyelembe vételével	megfelelő
falitükör	gyermek- létszám figyelembe vételével	megfelelő
rekeszes fali polc (fogmosó-tartó)	mosdókagy- lónként 1	megfelelő

Tisztálkodási és egyéb felszereléseink

<i>Helyiségek megnevezése</i>	<i>Előírás</i>	<i>Tényleges állapot</i>
egyéni tisztálkodó szerek: fésű, fogkefe, fogmosó pohár	gyermeklét szám szerint 1	megfelelő
tisztálkodó felszerelések: ruhakefe, körömkefe, szappantartó	mosdókagy lónként 1	megfelelő
fésűtartó	csoporton- ként 1	3
törülköző	felnőtt és gyermeklét szám szerint 3-3	megfelelő
abrosz	asztalon- ként 3	megfelelő
takaró	gyermeklét szám szerint 1	lsd. alul (ágynemű)
ágyneműhuzat, lepedő	gyermeklét szám szerint 3-3	megfelelő

A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközeink

<i>Helyiségek megnevezése</i>	<i>Előírás</i>	<i>Tényleges állapot</i>
szennyes ruha tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	1
mosott ruha tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	1
automata mosógép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	1
vasaló	óvodánként (székhelyen tel.helyen), 1	1
vasalóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	1
szárítóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	2
takarítóeszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	megfelelő
kerti munkaeszközök, szerszámok: ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	megfelelő
hűtőgép	óvodánként 1	konyhán biztosított
porszívó	óvodánként 1	1

A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközeink

<i>Helyiségek megnevezése</i>	<i>Előírás</i>	<i>Tényleges állapot</i>
1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtanként)		
különböző játékok (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei, csoportszobai és udvari eszközök külön-külön	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	megfelelő
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök, csoportszobai és udvari eszközök külön-külön	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	megfelelő
ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	megfelelő
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	megfelelő
értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	megfelelő
ábrázoló tevékenységet fejlesztő, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	megfelelő
a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	megfelelő
munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a	megfelelő

	gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiség- ben	
2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		
digitális, hanglejátszásra és képmegjelenítésre alkalmas eszköz	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	megfelelő
magnetofon/CD lejátszó/hangfalak	három csoporton- ként 1	megfelelő
diavetítő vagy projektor	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	megfelelő
vetítővászon	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	megfelelő
hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	megfelelő
hangszer (gyermekeknek)	gyermek- csoporton- ként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiség- ben	megfelelő
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő óvodában; az óvoda pedagógiai programja szerint	gyermek- csoporton- ként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiség- ben	megfelelő

IX.3.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek speciális eszközszükséglete

<i>Az eszköz megnevezése</i>	<i>Előírás</i>	<i>Tényleges állapot</i>
1. Beszédfogyatékosok		
tükör 120 X 180 cm	1	1
logopédiai alapkészlet	1	logopédus által megoldott
2. Hallási fogyatékosok		
dallamíró	1	kölcsönözhető
hallásvizsgáló és hallókészülék tesztelő felszerelés	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	kölcsönözhető
vezetékes vagy vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adó-vevő készülék	gyermeklétszám szerint 1	kölcsönözhető
a különböző nyelvi kommunikációs szinteknek megfelelő kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	kölcsönözhető
nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas eszköz	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	kölcsönözhető
szurdologopédiai eszközök	1	kölcsönözhető
3. Látási fogyatékosok		
olvasótelevízió gyengénlátók, aliglátók számára	gyermeklétszám figyelembevételével	kölcsönözhető
hatrekeszes doboz, gombás tábla, szöges tábla, csörgő labda	gyermeklétszám szerint	fejlesztő pedagógus által megoldott

IX.4. Programunkban használt idegen szavak magyarázata

Attitűd: speciális, csak az egyénre jellemző sajátosság.

Befogadás (inklúzió): a teljes integráció szintje. Célja, hogy valamennyi gyermeket lakóhelyéhez közeli intézménybe vegyenek fel, ahol a nevelési szükségleteit maximálisan ki tudják elégíteni. A gyermekek igényeit, speciális szükségleteit egyénre szabottan kezelik, ezzel párhuzamosan megjelenik az egyéni bánásmód is.

Differenciálás: a gyermekek képességbeli különbség szerinti fejlesztése, nevelése. A differenciált fejlesztésben az egyéni sajátosságokkal rendelkező gyermekek, párhuzamosan végezhetnek testre szabott feladatokat. Előfeltétele, hogy az óvodapedagógus ismerje a gyermekek egyéni jellemzőit, hiszen ennek megfelelően végezhet differenciálást a mindennapokban.

Dominancia: fölérendeltség, irányító jelleg.

Egyenlő hozzáférés: az intézménybe járó minden gyermek részére megfelelő számú eszköz és tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása.

Az oktatás nevelés egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele - az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal - mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült gyermekek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető,

Az épület egyenlő eséllyel hozzáférhető, ha mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült gyermekek számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók,

Az információ egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha az mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült gyermekek számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető, az ahhoz való hozzájutás pedig az igénybe vevő számára akadálymentes.

Az intézménybe járó minden gyermek részére megfelelő számú eszköz és tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása.

Egyéni bánásmód: a gyermekek képességeihez, egészségi állapotához igazított egyéni fejlesztés biztosítása.

Empátia: beleélés képessége, másik emberrel való együttérzés.

Érzelmi kompetencia: érzelmeink irányításának képessége. Érzelmi intelligenciának is nevezik.

Finommotorika: az írás kivitelezéshez szükséges rajzoló- és írásmozgás(ok) megnevezése.

Habilitáció: társadalomba való beilleszkedés érdekében használatos segítség.

Hátrányos helyzet: ha a gyermek családjának szociális, társadalmi, gazdasági helyzete negatív vagy negatívnak minősített.

Identitás: Önazonosság, olyan emberi lény sajátja, aki egyedi és megismételhetetlen, csak rá jellemző tulajdonságokkal, személyiséggel rendelkezik, mely egyéniségét megőrzi. A környezet hatására, ezen tulajdonságait csak az alkalmazkodáshoz, jobb , célszerűbb "működéshez" szükséges mértékben módosítja .

Inklúzió: befogadottság, bennefoglalás. Pedagógiai értelemben a különböző hátrányos helyzetű vagy speciális szükségletű csoportok gyermekeinek a többségével való együttnevelést, illetve ennek eredményét jelenti.

Integráció: lényege a társadalmi egyenlőségre való törekvés.

IPR rendszer: gyermekek integrált nevelésének kidolgozott rendszere.

Képesség: az egyén tulajdonsága, amely genetikus tulajdonságok alapján valamilyen tevékenység gyakorlása révén fejlődik ki. Fejleszthető, a fejlődés eredménye a kompetencia.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, a különleges bánásmódot igénylő gyermek:

- sajátos nevelési igényű gyermek,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
- kiemelten tehetséges gyermek,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Kiemelten tehetséges gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

Kommunikáció: információátadás, információcsere.

Kompetencia: hozzáértés, valamely cselekvésforma eredményes végzésére való képesség, amely kihat a végzett tevékenységre. Az ismeretek teljesítményképes tudása, az alkalmazási, felhasználási képességek fejlesztése.

Komplex: összetett, minden mindennel összefüggő.

Konduktor: olyan speciálisan képzett pedagógus, aki a nevelési folyamat minden pillanatában rávezeti a mozgássérültet az élet adta feladatok önálló megoldására.

Korrekción: képességek, testi-lelki lemaradások javítása, fejlesztése.

Kreativitás: alkotóképesség, teremtőképesség.

Különbözőség: az általánosan elfogadottól eltérő testi,- lelki,- szellemi,- képességbeli lemaradás, eltérés.

Logopédia: az a tudomány, amely a beszéddel, beszédtechnikával, ezek hibáival és a hibák orvoslásával foglalkozik.

Metakommunikáció: a szavakban történő közlést kísérő, többé-kevésbé nem szándékos és nem tudatos kommunikáció (pl. taglejtés, fintor stb.).

Modul: bizonyos témák, tulajdonságok szerint egység.

Migráció (vándorlás): egyfajta elmozdulás, olyan lakóhely-változtatás, amely a településhatár átlépésével jár.

Prevenció: megelőzés.

Rehabilitáció: a társadalomba történő visszailleszkedés megkönnyítését célozza. Értelme mindig olyan helyzet létrehozatala, melyben a fogyatékkal élő ember képessé válik a számára lehetséges megelégedett és hasznos életre. Folyamatjellegű, a felismeréstől egészen az élet végéig tart, az egész emberre vonatkozik.

Sajátos nevelési igény: bizonyos szervi, vagy szellemi elmaradás folytán különleges bánásmód, speciális fejlesztés szükségessége.

Szurdologopédia: a hallássérültek kiejtését, a beszédérthetőséget fejlesztő tevékenység, amelyet a hallássérültek tanárai végeznek egyéni foglalkozás keretében.

Tolerancia: türelmesség, mások viselkedésének, gondolkodásának, másságának elfogadása. Annak az elfogadását jelenti, hogy másként is lehet a dolgokról gondolkozni, másként is lehet a világot látni.

Veszélyeztetettség: olyan magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

X. FÜGGELÉK

Az informatikai nevelés alkalmazási lehetőségei óvodánkban

„Egy gyermek fejlesztésének nincsenek módszerei – csak környezet van, amelyet a pedagógus megteremt saját személyiségével, felelősségével, módszertani kultúráltságával, eszköztárával – meggyőződésének megfelelően – ez vezet eredményhez.” (Rachel Cochen)

Akár akarjuk, akár nem, életünk szinte minden területén jelen van már a számítógép. Egyre nagyobb teret hódít a világon. Óvodánkban igyekszünk kihasználni a számítógép nyújtotta lehetőségeket, de tisztában vagyunk az esetleges csapdáival is.

Rendszeresen használjuk a modern információfeldolgozási és digitális eszközöket, kihasználjuk a számítógép nyújtotta lehetőségeket, azok kihasználtsága nyomon követhető csoport dokumentumainkban.

A játékos informatika nem egy új pedagógiai irányzat, nem új módszer, hanem új eszköz. Segítségével egy új pedagógiai környezetet teremtünk. Nem a számítógép használatára tanítjuk a gyermekeket, hanem az óvodapedagógusi munka megkönnyítésére, valamint a nevelési területekbe beágyazva jelenik meg.

Leginkább azoknak a gyermekeknek válhat hasznára, akiknek otthon nincs számítógépük. Nekik sokat segíthetnek azok a gyermekek, akik otthon szokták használni. Az egyébként visszahúzódó, csöndes, gátlásos gyermekek megnyílnak ilyenkor, és szívesen segítenek társaiknak a feladatok megoldásában, a billentyűzet és az egér használatában.

Főképpen a középső-, és nagycsoportos korú gyermekek számára tartjuk érdemesnek használatát, hiszen az iskolában hamarosan találkozni fognak vele.

Középső csoportosoknál

Találkozás az informatikai alapfogalmakkal:

1. Információ szerzésével tapasztalatokat gyűjtünk:

- külső világ tevékeny megismerése terén bármely témában,
- beszélőképek (pl.:bolt, posta)
- jelek segítségével (óvodai jelek)
- környezetünkben található jelek (mosógép, TV...)
- piktogramok (WC, étterem...)
- kirándulás (turista jelzések,...)
- közlekedési táblák
- stb.

2. Feldolgozás, felhasználás:

- könyvtár látogatása, esetleg létrehozása a csoportban
- bolt árjegyzék, név kiírása
- folyamatok, cselekvéssorok jelölése, pl.: kézmosás, fogmosás
- mit mondanak a képek: énekeld el, vagy rajzold le
- térkép – óvoda környéke
- a szerzett információknak megfelelően cselekszünk (robot játék)
- könyvek, pl.: állatokról szóló (látnak, hallanak, hangot adnak, éreznek)

3. Tapasztalatot szerzünk az információk tárolásáról

- hangfelvétel
- gyűjtemények fűzve
- csoport mesekönyv készítése

4. Tapasztalatot szerzünk az információ átadásáról

- pl.: titkosírások (mit üzenhetnek vele)

5. Tapasztalatot szerzünk az információk felhasználásáról

- információ alapján cselekvés: séta, kirándulás előtt a gyermekek kinéznek az ablakon, milyen az idő, hogyan öltözködünk fel – időjárás előrejelzés a NET-ről
- informatika a múltban (barlang rajz)
- zenélő játékok zenéje is egy program(esetleg IC-k, chipek bemutatása, mi szükséges a számítógéphez)

Nagycsoportosoknál

1. Ismerkedünk, barátkozunk az informatikai eszközökkel, pl.:

- vetítés hagyományos vetítővel, majd projektorral
- video használata
- telefon használata régen és most (Posta Múzeum)
- játékprogramok

2. Számítógép használata, ismerkedés a programokkal

- egy gyermek 10 percet tölt el 1-1 játékkal
- mozgásos előkészítő játékok (testmozdulatok, jelek – jelentkezés, meghajlás...)
- irányok, jobb – bal (labirintus játék padlón, asztalon, papíron, számítógépen)
- egy-egy aktuális témához internetes forráskeresés az óvodapedagógussal közösen.

A számítógéppel való ismerkedés előnyei óvodás korban:

- probléma felismerése, tájékozódás fejlesztése
- kudarctűrés, együttműködés pozitív fejlesztése
- írott nyelv megismertetése, de nem írás – olvasás tanítása
- algoritmikus problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- nagymértékben elősegíti a szem – kéz koordináció hatékonyabb fejlődését
- figyelemkoncentrációt fejleszt
- fejleszti a sikeres feladatmegoldásra való törekvést
- rávezet az irányok megfelelő használatára, a balról jobbra haladás természetessé válására
- az internet információközvetítő szolgáltatásának megismerése.

Az informatika beépülésével a nevelési – oktatási folyamatba hatékonyan alkalmazhatjuk a számítógépet a képességfejlesztésben. A számítógépes software-ek tág teret adnak a gyermeki képzeletnek, a kreativitásnak. A programok alkalmazásával a dyslexia, a dysgráfia ismeretlen fogalommmá válhat (Mesevilág –Dyslexia software).

Óvodapedagógusi munkánkban történő hatékony felhasználási lehetőségei:

- Diavetítés
- Filmek megtekintése
- Power – point bemutatók készítése
- Foglalkozások színesítése
- Változatosság biztosítása
- Egyenlő hozzáférés biztosítása
- Szociális hátrányok csökkentése
- Ismeretek bővítése, elmélyítése
- Személyiségfejlesztés
- Egészséges énkép kialakítása
- Szülő-óvoda együttműködés javítása, a kommunikáció szélesebb körűvé tétele
- Kollégákkal hasznos linkgyűjtemény létrehozása, külön a szülőknek is, pedagógiai jellegű témákban
- Kész foglalkozások megalkotása ppt-ben (Power Point)
- Pályázati lehetőségek figyelése
- Kollégák egymás közti kommunikációjának segítése

Összességében elmondható, hogy ha tudjuk használni, akkor hasznos segítőtársunkká válik pedagógiai munkánk végzéséhez, bár a 3 – 6 éves korosztály elsődlegesen fontos tevékenysége az „igazi” játék kell, hogy maradjon.